

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

БІБЛІОТЕКА

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ВИКЛИК ЧАСУ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНОТОВАНИЙ ПОКАЖЧИК

**ПОЛТАВА
ПУЕТ
2015**

УДК 378
ББК 74.48я1
М74

Укладач: провідний бібліотекар інформаційно-бібліографічного відділу Нестеренко О. В.

Модернізація вищої освіти як виклик часу : бібліографічний анотований показник / уклад. О. В. Нестеренко. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 51 с.

У бібліографічному показнику зібрано матеріал, у якому розкрито основні напрями модернізації вищої освіти України, охарактеризовано сучасні тенденції розбудови нових моделей університету, зокрема аналізується інноваційна (підприємницька) модель університету. Висвітлено тенденції розвитку та пріоритети світового та європейського простору вищої освіти.

Бібліографічний показник призначений для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться інноваційним розвитком вищої освіти в Україні та за її межами.

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	3
Розділ I. Основні напрями модернізації освіти: тенденції та перспективи.....	4
Розділ II. Інноваційно орієнтований університет: теорія і практика створення.....	25
Розділ III. Світовий та європейський простір вищої освіти.....	36
<i>Іменний покажчик</i>	48

ПЕРЕДМОВА

Освіта відіграє все більшу роль у розвитку сучасних суспільств, забезпечуючи прогрес у соціальній, економічній та культурній сферах. Глобальні виклики XXI ст. поставили всі національні системи освіти перед необхідністю формування нової освітньої парадигми, що відбиває реалії постіндустріального суспільства. Забезпечення високої функціональності людини в умовах стрімких змін; потреба творчого засвоєння лавиноподібного розвитку знань, високих технологій; потреба забезпечення оптимального балансу між локальним і глобальним, бути не тільки громадянином власної країни, а й громадянином світу; необхідність сформулювати розуміння людини як найвищої цінності, забезпечення високого демократизму суспільства; готовність до існування в глобалізованому, інформаційному суспільстві, інформаційної насиченості життєвого середовища; утвердження культури толерантності, – все це зумовлює необхідність перегляду низки характеристик функціонування освітньої системи, усталених норм і практик освітньої діяльності.

Реформування та модернізація вищої освіти в Україні є актуальними завданнями на шляху до інноваційного, європейського розвитку українського суспільства, підвищення ролі вищої освіти у формуванні освіченого молодого покоління. Модернізація системи освіти України здійснюється відповідно до Болонського процесу, що вимагає дотримання принципів демократизації, автономізації, участі усіх зацікавлених сторін у діяльності навчальних закладів, високого рівня наукового забезпечення та впровадження інновацій.

З розвитком економічних знань рівень конкурентоспроможності суспільства визначається не розміром природних ресурсів та вартістю трудових ресурсів, а інтелектом нації як символу нового етапу розвитку суспільства. У зв'язку з необхідністю відтворення інтелектуального капіталу та підвищення його якісного рівня змінюється і соціально-економічна роль та статус університету. Відповідно, кардинально трансформуються і вимоги до університетів, які змушені переорієнтуватися на системи підприємницького типу, здійснювати зміни в організації та менеджменті, змісті і технологіях освіти, взаємодіяти із сектором бізнесу, посилювати наукову складову.

Даний покажчик складається з трьох розділів: «Основні напрями модернізації освіти: тенденції та перспективи», «Інноваційно орієнтований університет: теорія і практика створення», «Світовий та європейський простір вищої освіти». В межах кожного розділу матеріал розміщено в алфавітному порядку. Видання доповнено іменним покажчиком.

Бібліографічний посібник розрахований на науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів і всіх, кого цікавлять процеси інноваційного розвитку вищої школи в Україні та світі.

РОЗДІЛ I. ОСНОВНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

- 1. Алексієвець М. Наука у системі реформування вищої школи в контексті Закону України "Про вищу освіту" [Електронний ресурс] / М. Алексієвець, Л. Алексієвець // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: : Історія, міжнародні відносини. – 2014. – Вип. 14. – С. 33–40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ues_2014_14_6. – Назва з екрана.**

З переходом України та зарубіжних країн від постіндустріального виробництва до інноваційно-інформаційних технологій, формування суспільства високого інтелекту постала необхідність осмислення і з'ясування місця й ролі науки в сучасних умовах реформування вищої школи, її трансформації в європейський науково-освітній простір, створення нової парадигми навчання на науково-методологічних засадах.

У статті аналізуються місце і роль наукових досліджень у реформуванні освітнього процесу у системі вимог й принципів нового Закону України "Про вищу освіту".

- 2. Бабій С. Модернізація освіти в структурі державної освітньої політики [Електронний ресурс] / С. Бабій // Гілея: науковий вісник. – 2014. – Вип. 83. – С. 186–188. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_83_50. – Назва з екрана.**

Аналізується проблематика становлення національної системи освіти в Україні, зокрема, її концептуальні засади, визначені "Національною доктриною розвитку освіти" та "стратегією розвитку освіти України до 2015 року". Автор стверджує, що ці документи цілком відповідають аналогами зарубіжних країн світу й є належною відповіддю на виклики глобалізації та інформаційної революції.

- 3. Бабій С. Основні напрями модернізації освіти: тенденції та перспективи / С. Бабій // Вища освіта України. – 2014. – № 1. – С. 28–33.**

Проаналізовано напрями модернізації освіти, серед яких: підвищення конкурентності у європейському просторі; пріоритетність освіти та науки в структурі державного бюджету; відкритість освітньої моделі; перехід до особистісно-орієнтованого навчання; налагодження системи соціальних ліфтів; упровадження ефективного управління освітою. Визначено функції мультикультурної освіти: створення нового освітнього середовища; зниження міжетнічної напруженості; виховання толерантності у взаємовідносинах представників різних культур. Показано шляхи

реформування освіти в Україні, а саме: створення атмосфери загальнодержавного сприяння розвитку освіти, подолання девальвації загальнолюдських цінностей, розвиток освіти на основі національних джерел, розробка прогресивних концепцій, підготовка нової генерації педагогічних кадрів, формування нової концепції управління сферою освіти, створення нової правової та нормативної бази.

- 4. Бабій С. Поняття "модернізації освіти" в контексті сучасного дискурсу про освіту [Електронний ресурс] / С. Бабій // Вісник Інституту розвитку дитини. Сер. : Філософія, педагогіка, психологія. – 2014. – Вип. 31. – С. 50–54. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vird_2014_31_11. – Назва з екрана.**

Аналізується проблема модернізації освіти в її визначенні вітчизняними та зарубіжними дослідниками; автор стверджує, що модернова освіта має відповідати вимогам часу, своєрідному «духу епохи», провідними чинниками якої є глобалізація та інформаційна революція; вивчаючи та залучаючи міжнародний досвід, зокрема, країн передової економіки та способу життя, варто не забувати про власні педагогічні традиції; їх поєднання формує той філософський стрижень, навколо якого мають розгортатись всі модернізаційні процеси.

- 5. Бацуровська І. В. Перспективні напрямки модернізації вищої освіти [Електронний ресурс] / І. В. Бацуровська, Н. С. Ручинська // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. – 2014. – Вип. 1. – С. 46–49. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyptp_2014_1_16. – Назва з екрана.**

У статті описуються перспективні напрямки модернізації вищої освіти. Розглянуто особливості змішаного навчання, проаналізовано та уточнено поняття змішаного навчання. Окреслено перспективні напрямки застосування масових відкритих он-лайн курсів на прикладі закордонного досвіду. Представлено їх особливості, засоби, робочі платформи, характеристики, плюси та мінуси в освітньому процесі.

- 6. Бовсунівська Т. Реформа вищої освіти в Україні як нездоланна проблема [Електронний ресурс] / Т. Бовсунівська // Віче. – 2015. – № 14. – С. 25–27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2015_14_8. – Назва з екрана.**

Стаття присвячена проблемі реформи вищої освіти: пропонуються засади переходу на креативну вищу освіту та альтернативні способи викладання. Основний принцип – вибір студента, на ньому будуються навчальний план та навантаження. Відбір викладачів за рейтингом, індексом цитування та списком праць.

7. Борисенко Д. Педагогічні ідеї Макаренка А. С. через призму інформаційно-комунікативних освітніх інновацій сучасної вищої школи [Електронний ресурс] / Д. Борисенко // Витоки педагогічної майстерності. Сер. : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 13. – С. 59. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2014_13_14. – Назва з екрана.

У статті розглядаються особливості інноваційних інформаційно-комунікативних освітніх зрушень у навчальному процесі вищої школи. Аналізується можливість застосування педагогічних ідей А. С. Макаренка при реалізації педагогічних інновацій як важливої «серцевини» напрямку освітнього розвитку. Акцентується увага на формуванні персоналізованої навчальної моделі освітнього розвитку в процесі сучасного апаратного та програмного забезпечення навчального процесу. Сформульовано практичні пропозиції щодо подальшого вдосконалення освітньої системи завдяки використанню педагогічних інновацій.

8. Гаращук О. В. Інноваційний шлях розвитку вищої освіти в Україні: концептуальні основи [Електронний ресурс] / О. В. Гаращук, В. І. Куценко // Економіка і регіон. – 2014. – № 1. – С. 135–143. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2014_1_22. – Назва з екрана.

Перспективи соціально-економічного розвитку пов'язано з інноваційним шляхом, із кадрами, підготовленими на інноваційній основі. Інноваційні знання, що включають технічні, економічні, екологічні, інформаційні, технологічні тощо, є фундаментом стратегічного розвитку, вибору ефективної бізнес-моделі. Забезпечення цього залежить від стану інноваційного розвитку освіти в цілому і вищої, зокрема. Автори статті аналізують сучасний стан впровадження інновацій у навчальний процес та розроблення відповідних рекомендацій щодо прискорення цього процесу.

9. Грищенко І. М. Професійна освіта в системі економічних досліджень : монографія / І. М. Грищенко. – Київ : Грамота, 2014. – 383 с.

Досліджено й узагальнено результати теоретико-методологічних розробок проблем професійної освіти за умов інноваційного розвитку. Висвітлено економічні підходи до професійної освіти як виду економічної діяльності, розглянуто її природу й освітні продукти. Розкрито особливості модернізації економічних відносин у системі вищої освіти за сучасних умов. Проаналізовано практичний досвід адаптації та включення ВНЗ у сферу ринкових відносин.

- 10. Дебич М. Завдання вищої освіти у забезпеченні вимог ринку праці (досвід країн ОЕСР) / М. Дебич // Вища школа. – 2014. – № 2. – С. 50–58.**

Обґрунтовано потребу теоретичних прорахунків і стратегічного планування процесів модернізації освітньо-виховної системи. Наведено приклади узгодження діяльності національної системи освіти з вимогами та потребами національного ринку праці. Доведено дієвість принципу орієнтування реформування в системі освіти на досконалі технології та наукомісткі галузі виробництва та відхід від матеріаломістких сфер промисловості. Виявлено, що головною інновацією в системах освіти країн ОЕСР став примусовий відхід від класичних спеціальностей і переорієнтація навчальних закладів на підготовку вузько кваліфікованих фахівців, в яких зацікавлений ринок праці конкретної країни. Підведено підсумки реформаційних процесів в освіті за американсько-мексиканською моделлю. Визначено проблеми працевлаштування тих, хто отримав освіту нового, модернізованого гатунку. З'ясовано причини невідповідності результатів модернізації економічним сподіванням населення та чинники поглиблення кризи вищої освіти в світі в цілому.

- 11. Драч І. Модернізація вищої освіти: методологічні можливості основних парадигм [Електронний ресурс] / І. Драч // Імідж сучасного педагога. – 2014. – № 5. – С. 3–6. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/6858/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%86.%D0%94%D1%80%D0%B0%D1%87.pdf>. – Назва з екрана.**

Проаналізовані класифікації парадигмального знання, сутність сучасних освітніх парадигм (когнітивно-інформаційної, особистісної, культурологічної, компетентнісної). Розкриті можливості обрання компетентнісної парадигми в якості підґрунтя підвищення якості вищої освіти, забезпечення системності професійної підготовки випускників, формування їх готовності успішно вирішувати основні завдання професійної та соціальної діяльності. Проаналізовані умови становлення компетентнісної парадигми у вищій освіті. Компетентність майбутнього фахівця як результат професійної підготовки розглянута як утворення, яке має трирівневу структуру і складається з ключових, загальнопрофесійних та спеціально-професійних компетентностей. Акцентована увага на необхідність формування ключових компетентностей у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців.

- 12. Жорнова О. І. Науково-педагогічне пізнання вищої освіти України: стан і тенденції : монографія / О. І. Жорнова; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2013. – 207 с.**

Здійснено аналіз трансформаційних процесів в освіті. Розглянуто вітчизняну вищу освіту в дискусійному контексті сценаріїв майбутнього, описано архетипи соціального життя як базис наступності домодернізаційних і модернізаційних цінностей у вищій освіті. Показано можливості вимірювання якості вищої освіти через репрезентацію сенсу наукового знання. Розкрито сутність сучасної вищої школи та її роль в становленні середнього класу. Виявлено можливості застосування ідеї культуротворчості в професійній освіті та її реалізацію вищою школою. Розглянуто питання науково-методичного забезпечення процесу навчання у вищій школі, методичну компетентність викладача, а також можливості управління самостійною роботою студента. Проаналізовано дискурсмодернізації освіти, сформульовано завдання педагогічного впливу в контексті становлення студента як суб'єкта соціокультурної діяльності.

- 13. Заріцька В. М. Інновації у освіті: процес організаційних перетворень [Електронний ресурс] / В. М. Заріцька // Ефективна економіка. – 2014. – № 9. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3357>. – Назва з екрана.**

У статті розглянуто необхідність впровадження інновацій у освітню діяльність України. Проведена оцінка факторів, які сприяють формуванню інноваційного клімату у освітніх закладах. Особливу увагу приділено сучасному стану інноваційної діяльності в контексті економіки. Доведено необхідність розробки інноваційних підходів до управління структурно-функціональними компонентами ВНЗ, створенню економічних моделей та інструментарію, які дозволять погоджувати економічні інтереси ВНЗ, як самостійного суб'єкта ринкових відносин, з завданнями системи вищої освіти.

- 14. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 26 – 27 берез. 2015 р., Суми. Т. 1 / ред.: А. А. Сбруєва, С. Б. Кузікова, О. І. Огієнко, О. Ю. Щербина-Яковлева; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Сум. облдержадмін., НАПН України, Ін-т педагогіки, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Суми, 2015. – 391 с.**

Розглянуто теоретичні засади підготовки майбутніх учителів до інноваційно-педагогічної діяльності в сучасних ВНЗ України. Показано вплив ідеології прагматизму на освітньо-виховні ідеали та цінності американського суспільства кінця XIX – початку XX ст. проаналізовано структуру та зміст хореографічно-педагогічної освіти в Російській Федерації. Приділено увагу студентоцентризму педагогічної манери О. Потебні в контексті розвитку вищої освіти в Україні. Викладено офіційні вимоги до професійної компетентності дошкільних педагогів у країнах Західної Європи. З'ясовано особливості та тенденції сучасної німецької лінгводидактики. Досліджено впровадження методу коучингу у процесі формування основ

індивідуального стилю педагогічної діяльності майбутніх викладачів ВНЗ. Вивчено азіанізацію англійської мови у ВНЗ. Охарактеризовано психолого-педагогічні чинники мотивації до професійної діяльності студентів педагогічних спеціальностей ВНЗ. Виявлено роль мистецтва в контексті гендерної соціалізації особистості студента.

15. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 26 – 27 берез. 2015 р., Суми. Т. 2 / ред.: А. А. Сбруєва, С. Б. Кузікова, О. І. Огієнко, О. Ю. Щербина-Яковлева; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Сум. облдержадмін., НАПН України, Ін-т педагогіки, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Суми, 2015. – 335 с.

Розроблено методику формування комунікативної компетентності в майбутніх обліковців із реєстрації бухгалтерських даних. Оптимізовано процес самореалізації творчого потенціалу особистості майбутнього вчителя-філолога та українознавця. Розглянуто проектну діяльність як вид інтерактивних технологій. Охарактеризовано освітній фандрейзинг як інноваційну складову управління сучасним університетом. Запропоновано модель змістово-технологічного забезпечення формування дослідницьких умінь майбутніх вихователів ДНЗ. Приділено увагу використанню комплексу мистецтв студентами під час проходження практики в початковій школі. Вивчено перспективи здійснення соціального виховання дітей позбавлених батьківського піклування в українській педагогічній практиці. Обґрунтовано принципи та підходи до впровадження інклюзивної освіти.

16. Інтеграція освіти, науки та бізнесу : монографія. Т. 2 / А. В. Череп, Є. Ю. Качкуркіна, Н. М. Шмиголь, А. В. Овчаренко, А. Д. Тараненко; ДВНЗ "Запоріж. нац. ун-т". – Запоріжжя, 2014. – 179 с.

Висвітлено актуальні питання, пов'язані із розвитком та інтеграцією освіти, науки та бізнесу. Досліджено актуальні питання, які розкривають сутність і визначають принципи управління економічною безпекою суб'єктів господарювання, розглянуто інноваційні методи підтримки підприємств. Запропоновано методичні та практичні рекомендації щодо вдосконалення окремих складових управління проектами за умов інтеграції освіти, науки та бізнесу.

17. Інтеграція освіти, науки та бізнесу : монографія. Т. 3 / О. В. Березін, Ю. П. Макаренко, Ж. Д. Малахова, Л. О. Матвейчук, Т. І. Батракова; ДВНЗ "Запоріж. нац. ун-т". – Запоріжжя, 2014. – 261 с.

Досліджено проблеми та перспективні шляхи розвитку інтеграції освіти, науки та бізнесу. Висвітлено особливості управління фінансовими ризиками банків за умов економічної кризи. Викладено основні аспекти ефективної

стратегії управління кредитними ресурсами. Запропоновано шляхи вдосконалення банківських інвестицій шляхом впровадження технології трансформації пасивів. Розглянуто проблеми та перспективи забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств.

18. Ковальова С. Інноватика вищої школи в сучасних освітніх і суспільних трансформаціях [Електронний ресурс] / С. Ковальова // Гілея: науковий вісник. – 2015. – Вип. 103. – С. 280–283. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_103_78. – Назва з екрана.

У статті розглядається інноватика вищої школи як теорія та методологія сучасних освітніх трансформацій. Виявляється комплекс проблем інноватики вищої школи. Обґрунтовується необхідність розробки інноватики вищої школи та виявлення місця і ролі вищої освіти України в національній інноваційній системі. Як новий концепт, що інтегрує самооновлення освіти з вирішенням основних завдань модернізації суспільства, запропонована освіта як інноваційна система.

19. Кондрусева В. М. Інформаційне суспільство у контексті сучасної цивілізаційної ситуації (соціально-антропологічний аспект) : монографія / В. М. Кондрусева; ред.: Є. Р. Борінштейн; Держ. закл. "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". – Одеса : Бондаренко М. О., 2014. – 163 с.

Розглянуто інформаційне суспільство як феномен сучасної культури. Вивчено проблеми та протиріччя генезису сучасної цивілізаційної ситуації. Проаналізовано вплив глобалізаційних процесів на систему людина – суспільство – природа. Охарактеризовано освіту в контексті сучасних цивілізаційних змін. Обґрунтовано синергетичний і холістичний підходи як методологічну основу модернізації освіти.

20. Кривоногова І. Г. Удосконалення вищої освіти в умовах реалізації інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки [Електронний ресурс] / І. Г. Кривоногова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2014. – Вип. 25. – С. 254–262. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2014_25_39. – Назва з екрана.

У статті досліджуються підходи удосконалення вищої освіти. Пропонуються інноваційні підходи управління вишем на основі організаційного управління. Розглянута структуризація ціоеї в процесі удосконалення організаційного управління вузом з метою реалізації однієї з важливих функцій системного аналізу – робота з цілями. Визначені нові критерії оцінки діяльності вузів, які виражаються, наприклад, у тому, що для акредитації вузу обов'язково потрібна наявність системи менеджменту якості,

а для проектно-програмного фінансування необхідний відповідний рівень інноваційного потенціалу. Обґрунтовано, що сучасним українським університетам необхідно переходити від функції управління змінами за фактом їх завершення, коли основна увага приділяється адаптації, до нової парадигми управління, яка полягає у створенні «організаційних знань» та управлінні на основі знань.

21. Кулініч О. О. Удосконалення державної освітньої політики України в умовах модернізації освіти [Електронний ресурс] / О. О. Кулініч // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. – 2015. – № 1(1). – С. 30–38. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2015_1\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2015_1(1)_6). – Назва з екрана.

У статті визначено основні проблемні аспекти державної освітньої політики на сучасному етапі. Розкрито головні напрями вдосконалення вітчизняної державної освітньої політики. Сформульовано визначення поняття «державна освітня політика» з огляду на сучасні модернізаційні процеси.

22. Лукашук В. І. Модернізація української вищої освіти в контексті Болонського процесу [Електронний ресурс] / В. І. Лукашук // Український соціум. – 2013. – № 3(46). – С. 77–85. – Режим доступу: http://www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/3_%202013/77-85.pdf. – Назва з екрана.

У статті аналізуються проблеми модернізації вищої освіти в контексті Болонського процесу. Відзначається, що при переході на кредитно-модульну систему українські ВНЗ зіштовхуються з низкою проблем: істотна відмінність у навчальних планах підготовки бакалаврів і магістрів; збереження кваліфікації "спеціаліст"; організація самостійної роботи студентів; не вирішене питання забезпечення "внутрішньої" мобільності студентів і викладачів; низький рівень фінансування та ін. Підкреслюється, що подальший процес модернізації в межах Болонського процесу припускає розширення в українських ВНЗ практики укладання паритетних партнерських двосторонніх угод про сумісність навчальних планів і курсів відповідно до вимог українських стандартів і високої європейської якості дисциплін і напрямів навчання.

23. Магута О. В. Проблемы реформирования и финансирования образования и науки как базовых элементов общества, основанного на знаниях [Електронний ресурс] / О. В. Магута // Бизнес Информ. – 2015. – № 6. – С. 27–32. – Режим доступу: [http://business-inform.net/inc/kachka_pdf.php?year=2015&volume=6_0&pages=27_32&abstract=2015_06_0%27\)%20{return%20false}](http://business-inform.net/inc/kachka_pdf.php?year=2015&volume=6_0&pages=27_32&abstract=2015_06_0%27)%20{return%20false}.). – Назва з екрана.

В современном мире одним из главных факторов развития экономики знаний является образование – как основной «производитель» и «распространитель» знаний. Превращение знаний и человеческого капитала в доминантный фактор развития экономики обусловило усиление взаимосвязи образования с экономическими процессами, повышение его роли в условиях формирования экономики знаний. В то же время развитие образования и науки невозможно без модернизации системы финансирования и создания благоприятной институциональной основы. В мировой практике финансовая поддержка образования основывается на сочетании бюджетных и внебюджетных источников. Такое сочетание способно обеспечить финансовую самостоятельность образовательных учреждений. Подчинение сферы образования целям экономики знаний, создание инновационных продуктов и формирование для этого соответствующих институциональной, законодательной и финансовой основ позволят достичь высоких результатов в развитии стран и повышении социальных стандартов для граждан. Особое внимание следует уделить поиску финансовых ресурсов для развития сферы образования, ориентированной на экономику знаний. Наряду с государственными источниками важную роль может сыграть благотворительность и механизм эндаумента.

24. Майковська В. І. Вплив інноваційних процесів на трансформацію вищої освіти як суспільного інституту [Електронний ресурс] / В. І. Майковська // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2014. – № 1. – С. 227–235. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_1_29. – Назва з екрана.

У статті розкрито сутність нової філософії освіти, заснованої на підготовці випускника вищого навчального закладу для конкурентного ринку праці. Вказано на завдання вищої освіти щодо забезпечення її якості. Досліджено функції освіти в умовах економіки знань. Обґрунтовано поняття гетерономії змісту вищої освіти. Розглянуто причини сучасної кризи знань-центричної парадигми освіти та вказано на засоби її подолання. Проведено аналіз недоліків української вищої освіти. Визначено сутність інноваційних процесів як чинників трансформації інституту вищої освіти. З'ясовано чинники, що безпосередньо впливають на діяльність вищого навчального закладу як суб'єкта ринку освітніх послуг. Розроблено пропозиції щодо модернізації вищої освіти в умовах економіки знань.

25. Мельникова О. В. Інновації у вищій освіті як чинник формування національної економіки знань [Електронний ресурс] / О. В. Мельникова // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Економіка. – 2014. – Вип. 14. – С. 16–27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_eko_2014_14_4. – Назва з екрана.

У сучасних умовах для України пріоритетним є становлення національної інноваційної системи, заснованої на знаннях і нових технологіях, створених наукою, освітою та виробництвом. Тому вкрай актуальним є дослідження інновацій у вищій освіті, як основи створення знань. Метою даної роботи є визначення ролі інновацій у сфері вищої освіти для формування економіки знань, вивчення основних видів інновацій у вищій школі, розкриття їх особливостей у сучасних умовах та аналізі інноваційного потенціалу вищої школи України. В ході дослідження розкрито зміст освітніх інновацій, визначено сучасну систему інновацій у вищій освіті, що складається з технологічних, педагогічних, організаційних та економічних новацій, проаналізовані їх проблеми в умовах розвитку національного ринку освітніх послуг, запропоновані нові технології навчання, нові типи закладів освіти, нові методи фінансування та кредитування вищої школи. Також у роботі розроблені заходи впровадження інновацій у вищій освіті в економіку України, кожен з яких потребує подальшого дослідження.

26. Модернізаційні процеси в освіті та суспільстві: психотехнології супроводу : [монографія] / С. І. Іванченко, Г. М. Сергійчук, О. В. Петрунько, О. М. Плющ, Ю. Г. Романюк; ред.: П. Д. Фролов; НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології. – Кіровоград : Імекс, 2013. – 309 с.

Викладено погляди соціальних психологів на модернізаційні процеси, аналіз існуючих теорій модернізації, моделей інноваційних процесів, особливостей сприймання різноманітних інновацій. Значну увагу приділено питанням психотехнологічного супроводу освітніх і суспільних реформ. Описано інтегровану систему технологій, що мають на меті творення максимально об'єктивного, неупередженого та багатогранного (різнобічного) образу реформ. Зокрема, розкрито сутність технологій збагачення громадської думки, соціального нетворкінгу, рефлексивного управління, акціональні методи (дослідження дією, надання повноважень, розвиток спроможності) тощо. Висвітлено результати емпіричних досліджень сприймання модернізаційних процесів в освіті та суспільстві, а також проблеми формування їх позитивного образу.

27. Мудрак В. І. Роль вищої освіти у розвитку економіки знань в Україні [Електронний ресурс] / В. І. Мудрак // Гілея: науковий вісник. – 2015. – Вип. 102. – С. 330–333. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/gileya_2015_102_86.pdf. – Назва з екрана.

Розглянута роль вищої освіти у розвитку економіки знань в Україні. Зазначено, що в новій економічній парадигмі вища освіта як інститут, що сприяє передачі знань, стає головним фактором ресурсного забезпечення суспільних перетворень, соціального та економічного розвитку. Автором доведено, що у нових економічних умовах система вищої освіти функціонує

в умовах певної невизначеності, яка є наслідком протиріч між «освіченістю та знаннями», як провідним ресурсом економіки знань, та «духовністю», як фактору розвитку людської цивілізації та українського суспільства в умовах техніко-технологічної парадигми економіки постмодерну. Відповідно зроблений висновок, що сучасна освітня парадигма має орієнтуватися на зміну ролі вищої освіти, яка має трансформуватися з «кузні кадрів» для вузькоспеціалізованих потреб економіки знань, в суспільний інститут, який формує «людину інноваційну», що забезпечує розвиток економіки знань та гармонійний розвиток суспільства у сфері нематеріального, духовного виробництва, орієнтується у своїй професійній діяльності на високі стандарти суспільних відносин, етики та культури, що історично склалися в українському суспільстві.

28. Освіта й наука в інноваційному розвитку сучасної Європи [Електронний ресурс] : зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. С. І. Здіорука. – Київ : НІСД, 2014. – 124 с. – (Сер. «Гуманітарний розвиток», вип. 2). – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Osvita_ost.indd-07994.pdf. – Назва з екрана.

У збірнику представлено наукові доповіді й експертні оцінки, виголошені під час міжнародного семінару з теми «Освіта й наука в інноваційному розвитку сучасної Європи», проведеного в Національному інституті стратегічних досліджень. Учасниками проаналізовано місце та роль освіти й науки в інноваційному розвитку сучасного суспільства, розглянуто проблеми модернізації освітньо-наукової системи України в контексті інтеграції до європейського інтелектуального простору. Розраховано на працівників органів державної влади, політиків, науковців, викладачів вищих навчальних закладів, представників інтелектуальних кіл громадянського суспільства.

29. Освітній імператив суспільного розвитку : наук. монографія / І. С. Каленюк, Л. І. Цимбал, А. А. Дьякон, О. П. Демченко, О. І. Гонта; ред.: І. С. Каленюк; Черніг. держ. ін-т економіки і управління. – Чернігів : ЧДІЕУ, 2014. – 171 с.

Розглянуто проблеми функціонування та розвитку вищої освіти в сучасному глобальному середовищі. Виявлено основні тенденції становлення суспільства знань в умовах глобалізації. Проаналізовано знання та роль освіти як важливого імперативу суспільного прогресу. Визначено місце вищої освіти в системі факторів інноваційного розвитку. Досліджено особливості міжнародного та транскордонного співробітництва як чинника забезпечення конкурентоспроможності університетів. Конкретизовано особливості регулювання та функціонування локальних інноваційних центрів в Україні.

- 30. Пакулін С. Л. Модернізація й підвищення ефективності вищої освіти України: зміст, проблеми, системні ефекти [Електронний ресурс] / С. Л. Пакулін // Проблеми економіки. – 2013. – № 1. – С. 310–315. – Режим доступу: http://www.problecon.com/pdf/2013/1_0/310_315.pdf. – Назва з екрана.**

Виявлені найгостріші проблеми, що стосуються змісту сучасної вищої освіти. Обґрунтовані завдання й заходи для їх реалізації, спрямовані на формування інноваційної системи змісту вищої освіти. Визначено системні ефекти від формування інноваційної системи вищої освіти України. Доведена необхідність розробки стратегії розвитку вищої школи в економіці знань, пов'язаної зі стрімкою зміною зовнішнього середовища й вимог українського суспільства. Обґрунтована пропозиція, що випливає з аналізу системи стратегічних планів в Україні й у системі освіти, про необхідність формування єдиної стратегії, що містить вимірні показники, які лише деталізуються в конкретних проектах – цільових програмах.

- 31. Петрова І. Л. Модернізація освіти як фактор інноваційної праці [Електронний ресурс] / І. Л. Петрова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. – 2014. – Вип. 24. – С. 38–46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2014_24_8. – Назва з екрана.**

В статті розкрито особливості інноваційної праці та вимоги до модернізації освіти як провідного фактору її формування та розвитку. Визначено актуальні напрями модернізації освіти, спрямовані на забезпечення підготовки працівників інноваційного типу.

- 32. Пилипенко В. Вища освіта в Україні: інноваційний вимір [Електронний ресурс] / В. Пилипенко, О. Гончарук // Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. – 2014. – Вип. 1(1). – С. 472–485. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrsoc_2014_1\(1\)_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrsoc_2014_1(1)_48). – Назва з екрана.**

У статті висвітлюються проблеми інноваційного розвитку вітчизняної системи вищої освіти. Остання розглядається як із соціологічної, так і з соціально-філософської точок зору.

- 33. Помінова І. І. Інституційна трансформація вищої освіти як траєкторія ефективної інтеграції в сучасну світову економіку [Електронний ресурс] / І. І. Помінова // Бізнес Інформ. – 2015. – № 1. – С. 34–39. – Режим доступу: http://business-inform.net/pdf/2015/1_0/34_39.pdf. – Назва з екрана.**

Метою статті є дослідження наслідків інтеграційних процесів в освітньо-науковій сфері на розвиток національної складової глобального інтелектуального капіталу. Розкрито вплив процесу формування глобального господарського середовища на розвиток національного інтелектуального капіталу. Доведено, що посилення процесів глобалізації в інтелектуальній сфері перетворює національні системи освіти на суб'єкти глобального освітнього простору та основний інститут формування інтелектуального капіталу глобального рівня. Доведено, що в господарських системах, де інтелектуальний капітал формується, але відсутні умови його ефективного використання, виникає низка проблем, пов'язаних з його утриманням, породжуються інституційні розриви в розвитку національної складової глобального інтелектуального капіталу. Структурно-функціональне ускладнення сучасної науково-освітньої сфери через поширення різноманітних форм міжнародності та пошук ефективних форм інтеграції національної складової в глобальний інтелектуальний капітал потребують постійного моніторингу і контролю цих процесів, для чого розроблено методику визначення міри інтеграції національної складової інтелектуального капіталу в глобальне господарське середовище на основі інституційних перетворень системи вищої освіти.

34. Подимова Л. А. Трансформація вищої освіти в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку України [Електронний ресурс] / Л. А. Подимова // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 3. – С. 63–70. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vcndtue_2014_3_10. – Назва з екрана.

Досліджено основні трансформаційні процеси, що відбулися в системі вищої освіти в Україні. Проаналізовано статистичні показники діяльності вищих навчальних закладів України, варіанти фінансування вищої освіти в різних країнах. Визначено необхідність подальшого реформування системи вищої освіти в умовах глобалізації сучасного суспільства.

35. Похресник А. Синергетично-форсайтні підходи до змін національної вищої освіти / А. Похресник // Вища освіта України. – 2014. – № 1. – С. 54–59.

В межах синергетично-форсайтного підходу в системі національної вищої школи проаналізовано лінгвістичні особливості застосування базових понять інноваційної діяльності “інновація”, “модернізація”, “інноваційна діяльність” з позицій загально-інформаційного та функціонального підходів. Розглянуто глобалізаційні процеси, що відбуваються в сучасних системах освіти. Узагальнено можливі тенденції у розвитку національної вищої освіти, особливо у сфері технічних наук і надвисоких

технологій. Сформульовано тезу про необхідність застосування методу планування, який уможлиблює погляд “за горизонт” в технологічній сфері. Наведено головні недоліки Болонських процесів в Україні, сутність яких скеровано на відродження технократизму та недооцінки цивілізаційно-духовних викликів.

36. Почтовюк А. Б. Вища освіта: методологічні основи раціональності управління : монографія / А. Б. Почтовюк; Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського. – Кременчук : Олексієнко В. В., 2014. – 443 с.

Висвітлено проблеми раціональності управління у контексті реформування вищої освіти. Зміст раціональності управління вищою освітою визначено як досягнення поєднання інтересів суб'єктів сфери вищої освіти за атрибутами раціональності, що відображає головну місію вищої освіти. На підставі типології раціональності діяльності суб'єктів сфери вищої освіти сформовано інструментарій дослідження раціональності управління вищою освітою. Встановлення ступеня задоволення та поєднання інтересів суб'єктів сфери вищої освіти дозволило виявити міру досягнення раціональності управління вищою освітою. Обґрунтовано механізм реформування вищої освіти, який засновано на професійно-кваліфікаційній відповідності фахівців із вищою освітою вимогам реального сектору економіки держави.

37. Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку освіти в Україні : колект. монографія / ред.: М. П. Денисенко, І. П. Мігус; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 242 с.

Подано методичні підходи до вивчення сутності та причин змін у балансі. Досліджено проблеми впровадження інновацій в систему вищої освіти України. Проведено порівняльну характеристику системи вищої освіти в Україні та Польщі. Розглянуто проблеми невідповідності освітнього та робочого процесів в професії бухгалтера в Україні. Викладено сучасні аспекти вдосконалення управління грошовими потоками. Досліджено економічні проблеми доступу дітей з багатодітних сімей до якісної вищої освіти. Запропоновано шляхи вдосконалення системи професійної підготовки персоналу охоронних підприємств. Проведено порівняльну характеристику навчального процесу в Україні та Шотландії. Висвітлено особливості формування конкурентних переваг на ринку освітніх послуг.

38. Проблеми формування системи вищої освіти в контексті сучасних концепцій наукового пізнання [Електронний ресурс] / В. Д. Дербенцев, І. А. Джалладова, Б. О. Тішков, О. Д. Шарапов // Моделювання та інформаційні системи в економіці. – 2015. – № 91. – С. 76–89. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mise_2015_91_8. – Назва з екрана.

Робота присвячена аналізу проблем освіти у світлі новітніх світоглядних концепцій з урахуванням ризиків і загроз сучасного етапу розвитку інформаційного суспільства. Запропоновано напрями подолання цих проблем, що ґрунтуються на синергетичній науковій парадигмі, інформатизації та інтеграції наукового знання.

39. Ревак І. О. Вища освіта в структурі інтелектуального потенціалу України: стан і перспективи розвитку / І. О. Ревак // Проблеми економіки. – 2014. – № 4. – С. 133–140.

Мета роботи – аналіз поточного стану вищої освіти в Україні та перспектив її розвитку. Акцентовано увагу на трактуванні вищої освіти як складової інтелектуального потенціалу України, що має величезні можливості до збереження, відтворення та накопичення знань. Проаналізовано законодавче підґрунтя освітньої діяльності в Україні та обґрунтовано доцільність функціонування приватної освіти на рівні з державною. Охарактеризовано чинну в Україні систему закладів освіти та внутрішньосистемні причини зниження якості вищої освіти. Встановлено, що темпи приросту кількості студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації, та кількості випущених фахівців за останні п'ять років мають від'ємні значення. На основі порівняльної характеристики кадрового забезпечення державних і приватних ВНЗ доведено здатність українських вишів різних форм власності надавати освітні послуги однакової якості. Проаналізовано структуру державного фінансування вищої освіти та зроблено висновок про наближення рівня фінансування вітчизняної освіти до європейських норм. Акцентовано увагу на структурній деформації системи вищої освіти в Україні, її надмірну гуманізацію. Встановлено позитивні тенденції у підготовці кадрів вищої кваліфікації та обґрунтовано необхідність організації процесу підвищення кваліфікації населення за допомогою системи безперервної освіти та підвищення рівня доступності вищої освіти. Здійснено порівняльний аналіз індикативних показників вищої освіти, професійної підготовки в Україні та провідних державах світу.

40. Романовська О. О. Вступ до інноватики вищої освіти : монографія / О. О. Романовська, Ю. Ю. Романовська, О. О. Романовський; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Укр.-америк. гуманіт. ін-т "Вісконсин. міжнар. ун-т (США) в Україні". – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 132 с.

Увагу приділено дослідженню організаційно-економічної інноваційної діяльності в системі вищої освіти України. Узагальнено теоретичні та практичні дослідження інноваційної діяльності у сфері вищої освіти, розроблено деякі засадничі положення до теорії інноватики вищої освіти. Виявлено економічні механізми та соціальні складові інноваційного розвитку

цієї сфери як дієвого чинника підвищення ефективності й удосконалення управління національним господарством. Визначено нову роль ВНЗ у сучасному суспільстві, розкрито економічну суть інноваційного розвитку сфери вищої освіти за умов її реформування. Розглянуто призначення, предмет і завдання інноватики вищої освіти, її основні напрямки (розділи), види і типи інновацій в освіті, головні завдання та напрями інноваційного розвитку цієї сфери. Досліджено типи нововведень у системі вищої освіти, які можуть сприяти інноваційним змінам. Проаналізовано засоби управління інноваційною діяльністю в освіті, складові чинники інноваційної політики ВНЗ та інноваційних відносин. Розкрито особливості інтегрованої корпоративної інноваційної підприємницької культури у ВНЗ. Розглянуто поняття етичної економіки – етономіки.

41. Сакун А. В. Етос освіти в просторі "суспільства знань": монографія / А. В. Сакун; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 262 с.

Проаналізовано феномен знання в типології пізнавальної діяльності. Викладено теоретичні засади визначення мети та стратегії модернізації освіти. Розглянуто діалогізм як принцип сучасної освіти. Досліджено проблему якісного знання в топосі інфосвіту. Подано елітне знання в контексті освітнього процесу. Наведено методологічний аспект субстанції "елітного знання" в праксеології сучасності.

42. Сало А. В. Концептуальні засади розвитку вищої освіти в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Сало // Бізнес Інформ. – 2015. – № 10. – С. 91–96. – Режим доступу: [http://business-inform.net/inc/kachka_pdf.php?year=2015&volume=10_0&pages=91_96&abstract=2015_10_0%27\)\)%20{return%20false}](http://business-inform.net/inc/kachka_pdf.php?year=2015&volume=10_0&pages=91_96&abstract=2015_10_0%27))%20{return%20false}.). – Назва з екрана.

Метою статті є дослідження пріоритетних напрямів розвитку системи вищої освіти України. Автором здійснено комплексне дослідження впливу якості освітньої системи на основні економічні показники розвитку країн. Доведено прямий вплив рівня функціонування вищої школи на загальний стан економіки країни. Акцентовано увагу на вкрай низьких показниках сектора вищої освіти України та гострій необхідності її реформування. Здійснено комплексне дослідження стану сучасної вищої школи України. На основі отриманих результатів сформовано перспективну модель вищої освіти України з приведенням поетапного плану дій для її модернізації. Особливу увагу привернуто до показників матеріально-технічного забезпечення, фінансової незалежності ВНЗ, якості освітніх програм та незадовільних показників міжнародної діяльності ВНЗ. Запропоновано пріоритетні напрямки робіт для формування перспективної та конкурентоспроможної моделі системи вищої освіти.

- 43. Сало А. В. Сучасний стан вищої освіти в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Сало // Бізнес Інформ. – 2015. – № 7. – С. 54–61. – Режим доступу: [http://business-inform.net/inc/kachka_pdf.php?year=2015&volume=7_0&pages=54_61&abstract=2015_07_0%27\)\)%20{return%20false}](http://business-inform.net/inc/kachka_pdf.php?year=2015&volume=7_0&pages=54_61&abstract=2015_07_0%27))%20{return%20false}). – Назва з екрана.**

Метою статті є дослідження стану вищої освіти в Україні. Розглянуто основні тенденції розвитку сфери вищої освіти України в розрізі переходу до інноваційної моделі економіки, або «економіки знань». Привернуто увагу до тенденції заміщення домінуючої позиції праці на знання. Проаналізовано основні напрямки зрушень у сфері вищої освіти України та проблеми даного сектора, які потребують нагального втручання, наведено характеристику основних складових якісної вищої освіти. У ході роботи проведено комплексний аналіз найбільш вагомих показників функціонування освітянського сектора. В аналіз включено кількісні та якісні показники роботи українських ВНЗ, показники матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення. Досліджено та доведено прямий вплив рейтингів ВНЗ на їх популярність серед абітурієнтів. Акцентовується увага на значущості ролі викладача та необхідності оновлення програм їх підготовки та перепідготовки. На основі досліджень, проведених у статті, запропоновано пріоритетні напрями розвитку сектора вищої освіти, виходячи з вимог інноваційної моделі економіки до освітньої системи.

- 44. Терентьєва Н. О. Критично-інноваційний потенціал університетської освіти як результат євроінтеграційних процесів [Електронний ресурс] / Н. О. Терентьєва // Педагогічний альманах. – 2014. – Вип. 23. – С. 214–219. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2014_23_37. – Назва з екрана.**

У статті представлено окреслення аспектів розвитку університетської освіти в Україні в контексті проявів світових та євроінтеграційних процесів. Зазначено, що оновленим законодавством України у сфері вищої освіти окреслено напрями міжнародної співпраці і зовнішньої діяльності, що передбачає європейський вектор розвитку університетської освіти (академічні свободи, академічна мобільність, міжнародні та міжнаціональні проекти, наукова співпраця тощо). Частково розкрито критично-інноваційний потенціал університетської освіти, визначено перспективи розвитку університетської освіти як реалізацію самоорганізуючої критичності, інноваційної креативності. Зауважено, що як продуцент потужних інтелектуальних напрацювань університет має піклуватися про захист інтелектуальних напрацювань своїх співробітників.

- 45. Сущенко Л. О. Наукова та інноваційна політика в системі вищої освіти України в умовах глобалізаційних змін суспільства, що трансформується [Електронний ресурс] / Л. О. Сущенко // Соціальні**

технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2014. – Вип. 63. – С. 119–127. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stapttp_2014_63_16. – Назва з екрана.

Статтю присвячено висвітленню й аналізу сутнісних характеристик наукової, науково-технічної та інноваційної політики в системі вищої освіти України в умовах глобалізаційних змін.

46. Федоренко В. Г. Напрями розвитку науки в університетах в умовах інтеграційних викликів / В. Г. Федоренко, Л. І. Федулова // Економіка та держава. – 2014. – № 7. – С. 6–13. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: електрон. чит. зал ПУЕТ.

У статті розкрито роль вищої освіти в системі формування інноваційної моделі розвитку економіки. Проаналізовано стан наукової діяльності сектору вищої освіти в Україні. Визначено і обґрунтовано напрями розвитку науки в університетах в умовах інтеграції в європейський освітній простір.

47. Хмелевська О. М. Основні трансформаційні зрушення у системі вищої освіти в Україні [Електронний ресурс] / О. М. Хмелевська // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 2. – С. 21–33. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dse_2014_2_4. – Назва з екрана.

Надано аналіз змін основних параметрів системи вищої освіти України на національному та регіональному рівнях, порівняння вітчизняних та міжнародних трендів у сфері вищої освіти, доведено необхідність адаптації мережі її закладів до існуючих демографічних та соціально-економічних викликів. За роки незалежності основні параметри системи вищої освіти в Україні (мережа закладів та її структура, абсолютна та відносна чисельність студентів тощо) постійно змінювалися, у тому числі внаслідок дії демографічного чинника. Однак дослідження показало, що регіональна мережа закладів вищої освіти залишається розбалансованою. Це підтверджує й аналіз динаміки середньої кількості студентів на один заклад. Розподіл студентів за напрямками підготовки демонструє збереження невиправданої популярності у молодіжному середовищі різноманітних економічних і правових спеціальностей (з точки зору реального працевлаштування), при цьому роль держави у фінансуванні вищої освіти щороку зростає. Тому необхідно змінити підходи при виробленні освітньої політики, збалансувавши масштаби та результати діяльності системи вищої освіти.

48. Хомерікі О. А. Модернізація вищої освіти в Україні: соціологічний аналіз : [монографія] / О. А. Хомерікі; Нац. авіац. ун-т, Гуманіт. ін-т. – К. : Едельвейс і К, 2013. – 374 с.

Виявлено принципово нове значення освіти в суспільстві знань. Зазначено, що орієнтація на розвиток особистості, цінність її символічного, інтелектуального капіталу по-різному розуміється в різних культурних традиціях, порушуючи проблему переоцінки споживацької, накопичувальної орієнтації модерного суспільства. Виявлено та проаналізовано особливості формування інституту вищої освіти в межах різних культурних традицій. Проаналізовано характер і напрями модернізації освіти в межах Болонського процесу у просторі загальноєвропейського континууму та в межах окремих держав. Визначено, що впливові зовнішні чинники – гіпермобільність, скорочення й обмеження державних витрат на вищу освіту, науково-технічний прогрес – обумовлюють трансформацію вищої освіти в контексті глобалізації, змінюючи умови фінансового та матеріального забезпечення, ринків праці, сприяючи "маркетизації" вищої освіти, "економізації" науки тощо. Зроблено висновок відносно шляхів подолання поки що існуючого дисфункціонального конфлікту класичного академічного етосу та постакадемічних цінностей в межах вітчизняної культурної традиції та національної системи освіти на основі аналізу теорій "академічного капіталізму", "підприємницького університету" тощо та формування ВНЗ як образу світу та наведених процесів об'єднання сучасних національних і підприємницьких тенденцій у вищій школі.

49. Шевченко Н. В. Соціальне партнерство у сфері освіти: горизонти модернізації : [монографія] / Н. В. Шевченко; Нац. фармацевт. ун-т. – Харків : Щедра садиба плюс, 2014. – 503 с.

Досліджено методологічні принципи осмислення, оцінювання та прогнозування соціального партнерства у сфері освіти. Виявлено фактори розвитку партнерських відносин і принципи успішної взаємодії ВНЗ з роботодавцями. Розглянуто міжнародний досвід соціального партнерства в країнах Євросоюзу. Вивчено особливості соціального партнерства на пострадянському просторі. Охарактеризовано соціальне партнерство в Україні як механізм адаптації закладів професійної освіти до ринкових умов. Запропоновано модель взаємодії ВНЗ і бізнес-структур з метою підвищення конкурентоспроможності освіти.

50. Шевчук А. В. Напрями перспективної модернізації системи освіти в регіоні [Електронний ресурс] / А. В. Шевчук // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2014. – № 12. – С. 279–282. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2014_12_65. – Назва з екрана.

В статті визначено напрями перспективної модернізації системи освіти в регіоні, які знаходяться в висхідному напрямі в початковій та загальній, професійній, вищій і неформальній освіті. Визначено, що використовувані варіанти перспективної модернізації системи освіти в Україні повинні

містити заходи, спрямовані на активізацію ефективної співпраці освітніх, наукових, управлінських та бізнес-структур. Обгрунтовано необхідність ревіталізації університетів з метою посилення в них наукової функції та формування абсолютно нових функцій, зокрема таких, як надання освітніх послуг населенню будь-якого віку, організація науково-дослідної діяльності на інноваційній основі, а також забезпечення наскрізної освіти від нижчих до вищих ступенів та різнофахового спрямування.

51. Шелюк Л. Людина – головна ланка системної модернізації освіти [Електронний ресурс] / Л. Шелюк // Гілея: науковий вісник. – 2014. – Вип. 81. – С. 291–296. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_81_73. – Назва з екрана.

В сучасному суспільстві людина є основним елементом його економічного, соціального, політичного й духовного розвитку. Такий людиноцентризм виявляється також і головним чинником успішного реформування української системи освіти. Її системна трансформація передбачає формування в освітньому середовищі такої людини, яка здатна адекватно реагувати на динамічні перетворення суспільства. Тому той, хто навчається має отримувати не завершений комплекс знань, а можливість творчо реалізовувати особистісну освітню траєкторію впродовж усього життя. Отже, сьогодні надзвичайно важливо в реаліях функціонування української освіти звернути особливу увагу на людину як головну ланку модернізації вітчизняної освіти.

52. Череп А. В. Інтеграція освіти, науки та бізнесу : монографія / А. В. Череп; ДВНЗ "Запорізь. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. – Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2013. – 263 с.

Викладено стратегічні напрями детінізації економіки держави. Запропоновано шляхи вдосконалення методичних підходів до оцінювання рівня бюджетної безпеки держави. Розкрито сутність та структуру фінансової безпеки металургійної галузі України. Висвітлено особливості застосування механізму та законів функціонування фінансових пірамід для розвитку соціально-економічних проектів регіону. Розглянуто актуальні напрями державного регулювання аграрного виробництва та необхідність їх вдосконалення. Досліджено ефективність використання сільськогосподарських угідь для забезпечення життєдіяльності підприємства. Проведено аналіз сучасних тенденцій виробництва продукції садівництва. Розкрито проблеми та перспективи розвитку освітньої системи в Україні. Подано досвід співробітництва ВНЗ і підприємств в розробці спеціалізованих програмних продуктів для економічного факторного аналізу. Розглянуто теоретико-методологічні основи технопарку як системи забезпечення інноваційної діяльності підприємств.

- 53. Яковенко Л. І. Модернізаційні зміни у вищій освіті – соціально-економічний контекст [Електронний ресурс] / Л. І. Яковенко // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2014. – № 1. – С. 16–21. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2014_1_4. – Назва з екрана.**

У статті проаналізовано напрямки модернізації системи вищої освіти України. Наголошується на необхідності переходу до партнерської взаємодії між суб'єктами освітніх відносин, індивідуалізації навчання, побудові більш гнучкої та різноманітної системи освіти України, забезпеченні її диверсифікації. Обґрунтовується перехід до інтегрованої моделі фінансування вітчизняної вищої освіти.

- 54. Янісів Ю. Поняття та завдання "інноваційного розвитку освіти" / Ю. Янісів // Молодь і ринок. – 2014. – № 4. – С. 155–159.**

Показано термінологічне розмаїття змістових акцентів поняття "інновація" в сучасному науковому дискурсі. Названо напрямки розвитку української освітньої системи: розробка нових освітніх програм, впровадження інтерактивних форм навчання, створення багаторівневих освітніх комплексів. Обґрунтовано передумови розвитку системи вищої освіти відповідно до трьох типів орієнтирів розвитку інноваційного процесу. Констатовано необхідність створення цільової державної програми і системи заходів її реалізації. Узагальнено термінологічне поле застосування терміну "інновації" у вітчизняній освітній практиці. Наведено змістове наповнення "основного соціально-педагогічного закону" як детермінанти інноваційного розвитку освіти, вперше сформульованого українською вченою К. Петровою.

- 55. Янковий В. Наука в університетах [Електронний ресурс] / В. Янковий // Дзеркало тижня. Україна. – 2013. – 5 квіт. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/science/nauka-v-universitetah-.html>. – Назва з екрана.**

У системі вищої освіти зосереджено вагомий науковий потенціал України — 68,9% докторів і 72,6% кандидатів наук. Підготовка 81% докторантів і 85% аспірантів здійснюється саме у вищих навчальних закладах, тому від раціональної організації та адекватного фінансування науки в університетах залежить і якість підготовки людського капіталу, і науковий базис інноваційного розвитку економіки, науково-технічний та інтелектуальний потенціал України. Про насущні проблеми університетської науки йдеться в інтерв'ю для DT.UA проректора з наукової роботи Національного технічного університету "КПІ" академіка НАН України М. Ільченка.

РОЗДІЛ II. ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИЙ УНІВЕРСИТЕТ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СТВОРЕННЯ

- 56. Бажал Ю. М. Розвиток інноваційної діяльності у знансвому трикутнику "держава – університети – промисловість" [Електронний ресурс] / Ю. М. Бажал // Економіка і прогнозування. – 2015. – № 1. – С. 76–88. – Режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_15_1_76_uk.pdf. – Назва з екрана.**

Представлені методологічні та аналітичні узагальнення сучасного досвіду інституційного забезпечення органічної співпраці держави, університетів і бізнесових структур в інноваційному процесі. Виконано міжнародний порівняльний аналіз особливостей застосування концепції "потрійної спіралі" інноваційного циклу, здійснено оцінку стану відповідних процесів в Україні за рейтингами конкурентоспроможності, обґрунтована необхідність удосконалення існуючої інноваційної політики України шляхом створення і підтримки механізмів кооперативної взаємодії держави, університетів і бізнесових структур.

- 57. Бреус С. В. Використання досвіду провідних європейських країн задля розробки ринкової моделі: ВНЗ – держава – роботодавці [Електронний ресурс] / С. В. Бреус // Ефективна економіка. – 2014. – № 12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3682>. – Назва з екрана.**

У статті визначена необхідність ефективного використання інтелектуального потенціалу нації, зокрема, соціально незахищених верств населення та формування моделі економічного забезпечення доступу цієї частини населення до якісної вищої освіти. Розглянуті існуючі в сучасних умовах моделі вищих навчальних закладів (ВНЗ) та запропоновано обрати оптимальну модель розвитку ВНЗ (модель корпоративного університету) з урахуванням взаємодії вищих навчальних закладів, держави та роботодавців як зацікавлених сторін.

У статті також розглянуті три основні моделі стратегій розбудови університетів світового класу, котрі в сучасних умовах практикуються різними країнами світу. Був проведений кореляційний, регресійний та кластерний аналіз для обраних 10 ВНЗ. Запропоновано здійснення розробки трьох можливих сценаріїв (базового, оптимістичного і песимістичного) економічного забезпечення доступу соціально незахищених верств населення до якісної вищої освіти на основі обраних для дослідження ВНЗ, що увійшли до другого кластеру за результатами кластерного аналізу з урахуванням значущих чинників. З урахуванням зазначеного зроблено загальний висновок про необхідність використання на теренах України досвіду провідних європейських країн задля розробки ринкової моделі: ВНЗ – держава – роботодавці.

- 58. Головкин Н. В. Предпринимательский университет и функционализм А. Стинчкомба [Электронный ресурс] / Н. В. Головкин // Вестн. Новосиб. гос. ун-та. Серия: Философия. – 2014. – Т. 12, вып. 3. – С. 53–61. – Режим доступа: http://www.nsu.ru/rs/mw/link/Media:37818/golovko_vestnik14-3.pdf. – Загл. с экрана.**

Цель работы – дополнить классическое «эмпирическое» представление о предпринимательском университете (Б. Кларк) теоретическим анализом институциональных, политических и внутрисоциальных факторов развития университета в свете функционализма А. Стинчкомба. Предпринимательский университет в интерпретации Б. Кларка определяется набором дискурсивно упорядоченных практик (независимость от государственного финансирования, качество управленческого персонала, наличие предпринимательской культуры и т. д.), которые демонстрируют то, насколько реализуется потенциал коммерциализации знаний, получаемых университетом. Как следствие, ряд исследователей (А. Гибб, П. Хэннон, С. Уилдром и др.) приходят к выводу, что никакого «предпринимательского университета» не существует, а есть только соответствующие «предпринимательские практики», перенимая которые университет демонстрирует свою успешность в выполнении «третьей миссии» и степень адаптации к изменяющимся внешним условиям. Применение схемы функционального объяснения А. Стинчкомба дает возможность преодолеть отмеченный скепсис относительно предсказательной силы и эвристического потенциала концепции Б. Кларка. Во-первых, появляется возможность зафиксировать неочевидные (с точки зрения Б. Кларка) характеристики трансформации университета, такие как издержки и противоречия, следующие за выполнением «предпринимательских практик». Во-вторых, появляется возможность содержательно оценить процесс формулировки «промежуточных» гипотез о том, насколько тот или иной университет является «предпринимательским» в рамках «методологической лестницы» анализа социальных явлений по Бэкону–Миллю.

- 59. Давидов П. Підприємницька модель університету ХХІ століття [Електронний ресурс] / П. Давидов // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Философия. Культурология. Политология. Социология». – 2012. – Том 24 (65), № 1-2. – С. 283–190. – Режим доступа: http://www.science.crimea.edu/zapiski/2012/philos_kulturol/fil_25_1_2/34_dav.pdf. – Назва з екрана.**

У статті розглядаються причини зміни освітніх парадигм і розбудови нових моделей університету. Зокрема аналізується інноваційна (підприємницька) модель університету, з'ясовуються її сильні та слабкі

сторони. Подаються рекомендації до її можливо впровадження в українську освітню модель вищої освіти.

- 60. Денежніков С. С. Мережеве проектування як технологія формування інноваційної освітньої діяльності у вищому навчальному закладі [Електронний ресурс] / С. С. Денежніков // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2014. – № 8. – С. 176–184. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_8_23. – Назва з екрана.**

Стаття присвячена проблемі мережевого проектування як технології формування інноваційної освітньої діяльності у вищому навчальному закладі. Особливий акцент у статті зроблено на аналізі мережевого проектування як способу діяльності, спрямованого на розвиток пізнавально-комунікативної взаємодії в локальних комп'ютерних мережах і глобальній мережі Інтернет та інтерактивних мережевих проєктів, що надають додаткові можливості для моделювання навчально-інформаційного середовища, у якому переважає не просто обмін інформацією, а складаються певні способи комунікації, що сприяють інноваційній освітній діяльності у вищому навчальному закладі.

- 61. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні : монографія / А. Ф. Павленко, Л. Л. Антонюк, Н. В. Василькова, Д. О. Ільницький, Д. Г. Лук'яненко; ред.: А. Ф. Павленко, Л. Л. Антонюк; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – Київ : КНЕУ, 2014. – 349 с.**

Вивчено світовий досвід становлення і розвитку дослідницьких університетів (ДУ). Охарактеризовано сучасні тенденції розвитку ДУ світового класу. Проаналізовано ДУ в інноваційній системі США. Розглянуто національну модель розвитку ДУ Німеччини. Досліджено управління навчальним процесом, маркетинговою діяльністю та інтелектуальною власністю ДУ світового рівня. Висвітлено процес формування відкритого освітнього простору на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Описано перспективи розвитку відкритої освіти й електронного навчання. Визначено стратегічні напрями формування ДУ світового рівня в Україні.

- 62. Ідея університету: сучасний дискурс : монографія / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, С. В. Курбатов, В. П. Андрущенко, В. А. Бугров; ред.: Л. В. Губерський, А. С. Філіпенко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Київ. ун-т, 2014. – 367 с.**

Приділено увагу теоретичним, методологічним, світоглядним і практичним аспектам діяльності університету в контексті викликів сучасної епохи. Визначено парадигмальний статус університету в контексті

онтологічних та епістемологічних вимірів, його історичної місії, тенденцій розвитку університетської освіти в XXI ст. Розглянуто питання входження в європейський освітній і науковий простір. Охарактеризовано процеси трансформації університету в Україні часів незалежності. Досліджено механізми використання потенціалу університетів у модернізаційній стратегії нашої держави.

63. Ільницький Д. Університети в глобальній економіці знань: еклéктична парадигма [Електронний ресурс] / Д. Ільницький // Міжнародна економічна політика. –2015. – № 1 (22). – С. 123-154. – Режим доступу: <http://journals.uran.ua/jiep/article/viewFile/48787/45023>. – Назва з екрана.

Університети як інституції генерування та дифузії знань у своїй діяльності мають враховувати не лише рівень організації чи країни, але й ідивідуальної трансформації знань, створюючи умови для креативності випускників та науково-педагогічних працівників, які становлять базис інтелектуального капіталу університету та країни. Національний інтелектуальний капітал, функціонуючи в умовах глобальної конкуренції, є одним з факторів соціально-економічного розвитку та міжнародного конкурентного статусу країн. Еволюція концепції університету за декілька десятиліть пройшла значний шлях у напрямку визначення режиму діяльності університету як інституції, що забезпечує масову освіту, здійснює фундаментальні та прикладні дослідження та значним чином бере участь у місцевому, національному та глобальному розвитку, однак парадигма їх діяльності є еклéктичною. Рівноправні відносини між університетами, урядом і промисловістю в суспільстві знань добре окреслені концепцією інноваційних систем потрійної спіралі, до якої долучаються громадські організації. Університети світового класу до своїх характеристик усе частіше долучають поняття підприємницького університету, який активно конкурує в глобальному науково-освітньому просторі.

64. Іщенко А. Ю. "Інноваційні дослідницькі університети як чинник модернізації освітньо-наукової сфери та розбудови суспільства знань". Аналітична записка [Електронний ресурс] / А. Ю. Іщенко // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України : [сайт]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1427/>. – Назва з екрана.

Розглянуто особливості функціонування інноваційних дослідницьких університетів у модернізації освітньо-наукових систем, роль сучасних науково-освітніх центрів у розбудові інноваційної економіки. Охарактеризовано ключові риси моделі «потрійної спіралі» взаємодії університету, держави і бізнесу з урахуванням вітчизняної специфіки. Подано пропозиції щодо заходів, спрямованих на ефективну реалізацію

потенціалу інноваційних дослідницьких університетів у контексті реформування освітньо-наукової системи, розбудови інноваційної економіки.

65. Кльов М. В. Особливості виникнення та розвитку "підприємницького університету" в структурі вищої освіти [Електронний ресурс] / М. В. Кльов // Грані. – 2014. – № 8. – С. 101–104. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Grani_2014_8_20.pdf. – Назва з екрана.

В даній статті автор звертається до поняття «підприємницький університет» та перш за все, особливостей його появи, розвитку та існування в українській освітній системі. Увага автора зосереджується на передумовах виникнення підприємницьких університетів, їх основних характеристиках, завданнях та вимогах. Виділивши передумови для трансформації університету в підприємницький, автор зазначає, що слід розвивати «дух підприємництва» в освітніх установах, стимулювати студентів та педагогів, створювати дослідницьке середовище, в якому діятимуть центри досліджень, центри розвитку, науково-дослідні лабораторії, а також наявні посади викладача-дослідника, викладача-консультанта, викладача-експерта. Розвиваючи інфраструктуру у вузах, що зокрема передбачає створення бізнес-інкубаторів, бізнес-лабораторій, центрів підприємництва для студентів, організацій комерційного та некомерційного типу, які можуть як входити в загальну структуру університету, так і існувати відокремлено, створювати умови для інноваційної діяльності та розвитку. В наведеній статті здійснено теоретико-методологічний аналіз феномена виникнення та розвитку підприємницького університету крізь призму соціологічної концептуалізації. Адже в соціологічній літературі в неповній мірі розкриті феномени підприємництва, важливості підприємницьких університетів для розвитку освітньої системи, їхньої надзвичайної ролі в інноваційній діяльності, корпоративній культурі та трансформації як соціального процесу загалом.

66. Курбатов С. Корпоративний університет як продукт взаємодії бізнесового та освітнього середовища в сучасних умовах / С. Курбатов // Вища освіта України. – 2014. – № 3. – С. 44–49. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: електрон. чит. зал ПУЕТ.

В статті розглядається феномен корпоративного університету в контексті взаємних впливів ринку праці та традиційних вищих освітніх інституцій. Проаналізовано процес становлення корпоративного університету та його місце і роль в сучасній системі вищої освіти. Доведено, що корпоративний університет є ефективним інструментом активізації взаємодії академічного та бізнесового середовища як на національному, так і глобальному рівні.

67. Курбатов С. В. Феномен університету в контексті часових та просторових викликів : монографія / С. В. Курбатов. – Суми : Університетська книга, 2014. – 261 с.

Вивчено історичну спадкоємність форм університетської діяльності за умов цивілізаційних змін. Розкрито специфіку природи знання в сучасну історичну епоху. Досліджено проблему співвідношення навчального та дослідницького компонентів університетської місії. Приділено увагу інноваціям та їх впливу на академічне життя. Розглянуто дослідницький університет як втілення інноваційної парадигми в системі вищої освіти. Охарактеризовано глобалізацію як дискурс інтернаціоналізації сучасного університету. Обґрунтовано нові моделі академічної діяльності в глобальному освітньому просторі: корпоративний та підприємницький університети. Розкрито специфіку міжнародних університетських рейтингів. Розроблено концепцію університету світового класу. Визначено перспективи побудови університету світового класу в Україні.

68. Ніколаєнко С. Дослідницькі університети у системі освіти та науки України / С. Ніколаєнко // Вища школа. – 2014. – № 8. – С. 7–15.

Висвітлено роль та місце дослідницьких університетів у системі сучасної освіти та науки в Україні. Підкреслено, що дослідницькі університети є ефективними структурами для об'єднання освіти, науки та інновацій. Виділено етапи формування дослідницьких університетів, їх спільні характерні риси й основні завдання. Розглянуто суть концепції дослідницьких та технологічних парків як форми інтегрованого розвитку освіти та бізнесу. Зауважено про спеціалізації магістерських програм: виробничу, дослідницьку, управлінську тощо. Розкрито значення взаємозв'язків з закордонними партнерами і роботодавцями.

69. Пірус В. О. Формування інноваційного розвитку вищого навчального закладу: теоретичні аспекти [Електронний ресурс] / В. О. Пірус // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – № 3(2). – С. 107–110. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_3\(2\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_3(2)_24). – Назва з екрана.

Означено актуальність дослідження питання інноваційного розвитку вищого навчального закладу. Визначено основні форми інновацій вищого навчального закладу за сучасних умов функціонування та окреслено завдання забезпечення інноваційної спрямованості розвитку освітньої сфери. Надано пропозиції щодо визначення пріоритетів розвитку вищої освіти в концепції інноваційного розвитку України.

70. Романовська О. Підприємницькі ВНЗ у сучасному суспільстві / О. Романовська, О. Романовський, Ю. Романовська // Освіта і

управління : науково-освітній та суспільно-управлінський часопис. – 2013. – Том 16, № 1/2. – С. 23–45.

У статті вивчено та узагальнено існуючі теоретичні та практичні дослідження у сфері університетського (академічного) підприємництва провідних країн світу (на досвіді США). Проаналізовано базові поняття із теорії підприємницьких ВНЗ, досліджено різноманітні форми фінансової підтримки дослідницьких підприємницьких університетів і коледжів.

71. Романовський О. О. Базові поняття та визначення підприємницького ВНЗ [Електронний ресурс] / О. О. Романовський // Ефективна економіка. – 2012. – № 12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1628>. – Назва з екрана.

Вивчаються та узагальнюються теоретичні дослідження й практичні розробки в сфері університетського (академічного) підприємництва. Аналізуються базові поняття із теорії підприємницьких ВНЗ, розглядаються різні підходи, основи і теоретичні засади для визначення поняття підприємницького університету та розробки моделей підприємницьких ВНЗ.

72. Романовський О. О. Визначення сутності «академічного капіталізму», «університетського (академічного) підприємництва» та інновацій економічно-ринкового типу в системі вищої освіти як економічних категорій [Електронний ресурс] / О. О. Романовський // Ефективна економіка. – 2013. – № 10. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2376>. – Назва з екрана.

Вивчаються та узагальнюються теоретичні дослідження й практичні розробки в сфері академічного капіталізму та університетського (академічного) підприємництва. Досліджуються особливі характеристики і напрями інноваційної діяльності ВНЗ. Визначається економічна сутність таких категорій, як академічний капіталізм, університетське (академічне) підприємництво та інноваційна діяльність у системі вищої освіти.

73. Романовський О. О. Розвиток академічного підприємництва і підприємницьких вищих навчальних закладів в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / О. О. Романовський // Ефективна економіка. – 2015. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4491>. – Назва з екрана.

Стаття присвячена аналізу проблем академічного підприємництва в системі вищої освіти, дослідженню особливостей діяльності інноваційних підприємницьких ВНЗ у глобальному суспільстві, розгляду питань утворення корпоративної підприємницької культури ВНЗ. Доведено, що трансформація університетів у підприємницькі відбувається завдяки наявності необхідних

складових: інноваційній політиці ВНЗ; підприємницьким перетворенням, які можуть відбуватися лише під безпосереднім впливом інноваційних відносини в колективі співробітників навчального закладу; сформованої корпоративної підприємницької культурі. Характер цих відносин може або сприяти, або протидіяти впровадженню підприємницьких ідей у ВНЗ. Виділено характерні для підприємницьких ВНЗ особливості.

74. Романовський О. О. Феномен підприємництва в університетах світу : монографія / О. О. Романовський. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 504 с.

У монографії на прикладі провідних університетів США, Великобританії та інших економічно розвинутих країн світу досліджується феномен університетського (академічного) підприємництва, його вплив на економічний розвиток держав, витoki академічного капіталізму, наслідки комерціалізації діяльності ВНЗ. Розглянуто концепції і моделі “потрійної спіралі” Г. Іцковіца, можливість їхнього використання для інноваційного розвитку українського суспільства. Книга буде корисною економістам, фахівцям у галузі освіти, економіки вищої освіти, керівникам навчальних закладів, науковцям, викладачам, студентам економічних, соціально-гуманітарних і педагогічних спеціальностей.

75. Сбруєва А. Університет світового класу: характеристики, механізми визначення статусу, умови створення [Електронний ресурс] / А. Сбруєва. – Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/poriv_ped_stydii/2009/2009_1_6.pdf. – Назва з екрана.

У статті здійснена систематизація поглядів провідних зарубіжних експертів на специфічні функціональні характеристики університету світового класу, сформульовані умови, за яких університет може досягти міжнародного статусу, визначені перспективи створення університету світового класу в Україні.

76. Слободянюк С. М. Інтелектуальні освітні системи – запорука інноваційного розвитку університету / С. М. Слободянюк // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". – 2014. – № 803. – С. 11–16.

Розглянуто задачі інноваційного розвитку вищого навчального закладу та запропоновано комплексне вирішення значного кола актуальних проблем у сфері інформаційних технологій.

77. Федоренко В. Г. Напрями розвитку науки в університетах в умовах інтеграційних викликів / В. Г. Федоренко, Л. І. Федулова // Економіка

та держава. – 2014. – № 7. – С. 6–13. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: електрон. чит. зал ПУЕТ.

У статті розкрито роль вищої освіти в системі формування інноваційної моделі розвитку економіки. Проаналізовано стан наукової діяльності сектору вищої освіти в Україні. Визначено і обґрунтовано напрями розвитку науки в університетах в умовах інтеграції в європейський інноваційний простір.

78. Хомерікі О. А. Економізм у вищій школі та "підприємницький університет" – закономірна необхідність чи соціальна небезпека [Електронний ресурс] / О. А. Хомерікі // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2012. – Вип. 56. – С. 177–186. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/staptp_2012_56_22.pdf. – Назва з екрана.

Сучасні університети поєднують у собі три абсолютно різних компоненти – культуру, політику і ринок. Взаємовпливаючи один на одного, вони роблять вищу освіту одним із основних культуроформуючих факторів сучасності, визначають новий вигляд університету, який складається під впливом внутрішніх і зовнішніх змін. У сучасних умовах потрібно, не забуваючи про вітчизняні освітні традиції, також активніше звертатися до світового, зокрема європейського досвіду у сфері модернізації системи освіти.

79. Цибульов П. М. Комерціалізація інтелектуальної власності університетами та науковими установами: досвід США та можливості його використання в Україні / П. М. Цибульов, В. Ф. Корсун // Наука та інновації. – 2014. – № 3. – С. 47–57. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: електрон. чит. зал ПУЕТ.

Розглядається модель комерціалізації інтелектуальної власності університетами США, Успішність цієї моделі великою мірою забезпечується трьома принциповими умовами, що витікають із законів Бай-Доула і Стівенсона-Уайдлера: а) університетам та федеральним лабораторіям надані права на інтелектуальну власність, що розроблена за федеральні кошти; б) на них покладено обов'язок комерціалізувати ці права; в) ділити отримані від комерціалізації кошти між університетом та винахідниками. Автори пропонують законодавчо закріпити за розробниками обов'язок передавати до промисловості інтелектуальну власність, створену на державні кошти.

80. Чухрай Н. І. Академічне підприємництво за кордоном і в Україні [Електронний ресурс] / Н. І. Чухрай // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2011. – № 714. – С. 448–458. – Режим доступу:

[http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12705/1/068 Akademichne%20pidpriem 448 458 714.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12705/1/068_Akademichne%20pidpriem_448_458_714.pdf). – Назва з екрана.

Обґрунтовано сутність, місце і роль академічного підприємництва у програмах Європейського Союзу. Описано наукогради як форму інноваційної інфраструктури та активізації академічного підприємництва. Вивчено досвід Росії із стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури. Наведено результати маркетингового дослідження розвитку академічного підприємництва в норвезькому та українському університетах. Ідентифіковано проблеми зовнішнього характеру, що перешкоджають розвитку середовища академічного підприємництва в Україні.

81. Шатоха В. І. Управління процесами комерціалізації інновацій: досвід університетів Швеції та можливості його застосування в Україні [Текст] / В. І. Шатоха, В. А. Полушенко // Наука та інновації. – 2014. – № 3. – С. 58–64. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: електрон. чит. зал ПУЕТ.

Розглянуто шведську модель комерціалізації інновацій університетом. Побудована модель комерціалізації результатів наукової діяльності ВНЗ України за допомогою розподіленого включення формальних ознак інноваційного об'єкта за аналогією до концепції Knowledge Mining.

82. Шевченко Л. С. Університети як суб'єкти інтелектуального підприємництва [Електронний ресурс] / Л. С. Шевченко // Теорія і практика правознавства. – 2014. – Вип. 1(5). – Режим доступу: <http://tlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/Шевченко-.pdf>. – Назва з екрана.

Здійснено порівняльний аналіз концепцій знаннєвого, академічного та інтелектуального підприємництва. Охарактеризовано діяльність університетів як суб'єктів інтелектуального підприємництва. Розкрито роль компетентнісного підходу в навчанні та особливості компетенцій інтелектуального підприємництва. Розглянуто перспективи підприємницької трансформації університетів України.

83. Шевчук А. В. Університети третього тисячоліття як опорні центри глобального науково-освітнього простору [Електронний ресурс] / А. В. Шевчук, Л. Т. Шевчук // Інноваційна економіка. – 2014. – № 4. – С. 16–21. – Режим доступу: http://ie.at.ua/IE_2014/InnEco_4-53-2014.pdf. – Назва з екрана.

Обґрунтовано необхідність трансформації найкращих університетів європейських країн і України в університети третього тисячоліття, доведення важливості першочергового поширення нової парадигми освіти в

університетах нового типу, окреслення ролі університетів третього тисячоліття як центрів дифузії знань, технологій, інновацій, креативних ідей, прогресу суспільного розвитку загалом та подальшому розвитку економічної науки зокрема.

Авторами розроблено концептуальну інноваційну модель університету нового типу, яка на практиці має стати джерелом найрізноманітніших галузей знань, інновацій, креативних рішень, культурних і духовних надбань з розвиненою системою їх поширення до цільових аудиторій споживачів.

84. Шишкіна М. П. Інноваційні технології модернізації освітнього середовища вищого навчального закладу [Електронний ресурс] / М. П. Шишкіна // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер : Педагогіка. – 2014. – № 1. – С. 154–160. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2014_1_26. – Назва з екрана.

Стаття присвячена актуальним проблемам модернізації освітнього середовища вищих закладів України в аспекті вдосконалення інноваційних ІКТ. Охарактеризовано процеси розвитку хмарно орієнтованого інформаційно-освітнього середовища регіону і вищого навчального закладу. Проаналізовано інноваційні моделі розподіленого освітньо-наукового середовища регіонального навчального закладу. Висвітлено проблеми поліпшення якості й доступності навчання, а також підвищення якості електронних освітніх ресурсів і сервісів на базі хмарних обчислень і аутсорсингу. Визначено перспективні напрями підготовки науково-педагогічних кадрів до впровадження інноваційних ІКТ у вищому навчальному закладі.

РОЗДІЛ III. СВІТОВИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ

- 85. Автономія та лідерство в європейському просторі вищої освіти / В. Луговий, С. Калашнікова, О. Слюсаренко, Ж. Таланова // Вища освіта України. – 2014. – № 1. – С. 14–20.**

Здійснено компаративний аналіз результатів досліджень розвитку університетської автономії, яка має багаторівневий вимір: академічний, організаційний, кадровий, фінансовий. Обґрунтовано її зв'язок з досягненнями вищої освіти в Україні та Європі. Наведено інтегральні та диференціальні показники автономії ВНЗ за рейтингами "Таймс" і "Шанхайський". На прикладі розвитку університетів Австрії зроблено спробу сформулювати пропозиції щодо набуття основних атрибутів автономії вітчизняними закладами вищої освіти, зокрема показано, що в системі вищої освіти недостатньо сформовані кадрова та дослідницько-інноваційна складові. Доведено необхідність врахування досвіду Австрії в розвитку університетської освіти в Україні. Відзначено, що поява нових самостійних організаційних утворень у відомих університетах є доцільною за умови набуття ними високих рангових позицій.

- 86. Вахріна О. В. Система вищої освіти Польщі в європейському просторі [Електронний ресурс] / О. В. Вахріна // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2014. – № 5. – С. 3–10. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_5_3. – Назва з екрана.**

У статті висвітлено базові освітні стандарти польської системи освіти. Досліджено стандарти вищої освіти, що ґрунтуються на основних вимогах Болонського процесу, та здійснено їх аналіз на прикладі Польщі. Реформування вищої освіти істотно підвищить конкурентоспроможність європейської системи освіти, зокрема вищої освіти Польщі та України. Автор зазначає, що Болонський процес, спрямований на створення спільної зони європейської вищої освіти, дозволить повною мірою скористатися перевагами культурної різноманітності, неухильно підвищувати якість освіти, полегшити мобільність студентів і забезпечити молодь повсюдно визнаними кваліфікаціями.

- 87. Гаврилюк А. В. Особливості розвитку класичних університетів Східної Німеччини [Електронний ресурс] / А. В. Гаврилюк // Освітологічний дискурс. – 2015. – № 3. – С. 32–41. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2015_3_6. – Назва з екрана.**

У статті розглядаються особливості розвитку класичних університетів Німеччини; представлено основні нормативно-правові документи, які регулюють освітню політику Східної Німеччини; виокремлено основні тенденції розвитку університетської освіти НДР; проаналізовано розвиток найбільших та найстаріших класичних університетів Східної Німеччини.

88. Гладченко М. Особливості формування місії університетів країн Європейського Союзу (на прикладі Німеччини) [Текст] / М. Гладченко // Вища школа. – 2014. – № 3/4. – С. 92–99. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: електрон. чит. зал ПУЕТ.

У статті розглядаються зародження і розвиток процесу формування місії вищих навчальних закладів Німеччини. Праналізована роль місії ВНЗ як фактора забезпечення якості освіти, складової стратегічного менеджменту вищої освіти і маркетингу вищого навчального закладу.

89. Давиденко Г. В. Інклюзія у вищих навчальних закладах Європейського Союзу : монографія / Г. В. Давиденко; Нац. авіац. ун-т. – Вінниця : Нілан, 2015. – 313 с.

Проаналізовано інклюзивне навчання студентів у ВНЗ країн ЄС як соціально-педагогічну проблему в аспекті з'ясування її аксіологічних та онтологічних засад. Здійснено огляд основних та суміжних термінів, що мають прагматичну цінність і визначають особливості освітнього процесу. Узагальнено типи юридичних засад навчання студентів з обмеженими можливостями здоров'я у європейських країнах, зокрема загальноєвропейських традицій, домовленостей, обов'язкових та окремих юридично-адміністративних моделей. Охарактеризовано домінуючі стереотипи ставлення педагогів та однолітків до студентів з обмеженими можливостями здоров'я. Досліджено сучасну соціальну політику Євросоюзу щодо молоді з інвалідністю. Вивчено реалізацію інклюзивної парадигми в сучасних ВНЗ ЄС. Акцентовано увагу на організаційних аспектах упровадження менеджменту вищої інклюзивної освіти та її варіативних складових у рамках національних освітніх систем. Розглянуто сучасні методи моделювання інклюзивного процесу в університетах Європейського Союзу, які, використовуючи досвід історії педагогіки, спираються на сучасну синергетичну парадигму відкритості соціальних систем. Виконано екстраполяцію основних понять і принципів синергетики у сферу інклюзивного навчання. Визначено основні ресурси, які зумовлюють саморозвиток освітнього процесу. Окреслено шляхи вимірювання і прогнозування ефективності інклюзії, здатні стати дороговказом і теоретичним підґрунтям для статистичних і математичних підходів до синергії у сфері сучасної відкритої вищої європейської освіти.

90. Дебич М. Європейський підхід до інтернаціоналізації вищої освіти / М. Дебич // Вища освіта України. – 2015. – № 1. – С. 75–80.

У статті проаналізовано європейський підхід до інтернаціоналізації вищої освіти та процес переосмислення інтернаціоналізації у відповідь на мінливе середовище, у якому розвивається вища освіта. Указано, що поява міжнародних вимірювань у галузі вищої освіти в умовах глобальної економіки знань привела до глобалізації інтернаціоналізації. Доведено, що Болонський процес та європейський простір вищої освіти є прикладами успішної євроінтернаціоналізації.

91. Дупак Н. В. Система забезпечення якості вищої освіти у країнах Західної Європи й США [Електронний ресурс] / Н. В. Дупак // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. - 2014. - Вип. 9. – С. 173-179. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2014_9_50. – Назва з екрана.

Гарантування якості є одною з основних вимог, поставленою суспільством перед вищою освітою. Тому якість виявляється основною конкурентною перевагою вищих навчальних закладів на ринку освітніх послуг. Аналіз досвіду зарубіжних країн у побудові систем оцінювання вищої освіти має на меті визначення спільних і особливих рис у процесах досягнення високого рівня якості освіти.

Метою публікації є аналіз досвіду зарубіжних країн у побудові систем оцінювання вищої освіти для визначення спільних і особливих рис у процесах досягнення високого рівня якості освіти. Меті підпорядковані наступні завдання: розглянути систему органів державного управління вищою школою та системи оцінювання вищої школи в європейських країнах і США; проаналізувати тенденції в розвитку оцінювання й контролю вищої освіти в західноєвропейських країнах і США.

92. Заяць Л. Інтеграція освітнього та науково-дослідного компонентів діяльності університетів у Нідерландах / Л. Заяць // Порівняльно-педагогічні студії. – 2013. – № 4. – С. 90–96.

Проаналізовано інтеграцію освітнього та науково-дослідного компонентів діяльності університетів у Нідерландах. Окреслено основні наукові інституції країни. Визначено роль та особливості університетської наукової діяльності, її тісний взаємозв'язок зосвітньою функцією університетів. Охарактеризовано роль наукових організацій в процесі координації дослідницької діяльності різних установ. Підкреслено тісну співпрацю університетів з провідними науковими організаціями Нідерландів, зокрема: Нідерландською організацією наукових досліджень (NWO) та Королівською Нідерландською академією мистецтва, які забезпечують раціональний розподіл фінансування та координацію науково-дослідної діяльності в межах країни, а також

сприяють міжнародному співробітництву. Показано доцільність застосування досвіду Нідерландів з інтеграції навчальної та науково-дослідної діяльності за сучасних умов реформування української вищої освіти. Висвітлено досвід організації науково-дослідної діяльності в університетах Нідерландів.

93. Каланова Ш. Участь студентів у процедурі забезпечення якості вищої освіти: досвід Європи та Казахстану / Ш. Каланова, М. Алписбаєва // Вища освіта України. – 2014. – № 2. – С. 102–107.

З метою забезпечення якості освітнього процесу у ВНЗ приділено увагу питанню участі студентів у процесах зовнішнього оцінювання ВНЗ і освітніх програм. Проаналізовано досвід залучення студентів до експертного оцінювання агентств із забезпечення якості освіти у Німеччині, Великобританії, Норвегії, Фінляндії та Швеції. Систематизовано критерії відбору студентів у процесі формування експертних груп із проведення процедури акредитації організацій освіти та освітніх програм. Наведено рекомендації щодо визначення критеріїв обрання студентів-експертів з оцінювання якості ВНЗ у Казахстані на основі вивчення європейського досвіду.

94. Kalenyuk I. Development of higher education in a globalized world = Розвиток вищої освіти в глобалізованому світі / I. Kalenyuk, A. Dyakon // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 1. – С. 24–36.

В сучасному глобалізованому світі сфера вищої освіти, як важливий чинник забезпечення міжнародної конкурентоспроможності кожної країни, зазнає кардинальних змін: зростають масштаби освіти, збільшується освітній термін, посилюється загальний характер вищої освіти. У провідних країнах очікувана тривалість усіх рівнів освіти наближається до 20 років. В середньому в країнах ОЕСР вона складає 17,5 років, а в 19 країнах ЄС – 17,7 років. Стрімко зростає чисельність студентів та частки населення з вищою освітою. З 1999 по 2010 рр. студентський контингент у світі збільшився на 91 % і сягнув з 93 до 178 мільйонів. Збільшення чисельності студентів спостерігається у всіх країнах, але найбільшою мірою – в країнах з перехідною економікою та країнах динамічного розвитку. Лідерами світового ринку освітніх послуг виступають такі країни, як США, Об'єднане Королівство, Австралія, Німеччина, РФ, Південна Африка, Китай, Індія, Мексика, Малайзія та ін. Україна має великий потенціал і постійно збільшує чисельність іноземних студентів: в 2013 р. вже 65 тис. іноземців навчалось у країні. Про загострення конкуренції в глобальному освітньому просторі свідчить поява міжнародних рейтингів університетів, які стають ключовим засобом підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку освітніх послуг. Найбільш популярними на даний момент виступають: рейтинг Шанхайського університету ARWU (Китай), QS World University Ranking

(Об'єднане Королівство), Webometrics Ranking of World University (Іспанія) та ін. Вхідження до світового та європейського освітнього простору для сучасної України означає: активна участь в Болонському процесі, розвиток міжнародної співпраці на рівні університетів та країни в цілому, розробку державної стратегії підвищення конкурентоспроможності українських університетів.

95. Коваленко О. М. Забезпечення якості вищої освіти Польщі: досвід для України / О. М. Коваленко // Вища освіта України. – 2014. – № 3 (додаток 1). – С. 105–108.

У статті здійснено цілісне дослідження вищої освіти Польщі та співробітництво України і Польщі в питаннях освіти та науки. На підставі аналізу новітніх видань і нормативно-правових документів двосторонніх відносин розкрито основні напрями та форми освітньої й наукової співпраці. Таким чином, предметне вивчення українсько-польських освітніх і наукових відносин дозволяє стверджувати, що вони тривалі, не позбавлені розбіжностей, але динамічні і конструктивні. Вони характеризуються насиченістю, зваженістю підходів та достатнім потенціалом для трансформації на рівень стратегічного партнерства.

96. Колесник М. Ю. Наслідки реформування вищої освіти Німеччини [Електронний ресурс] / М. Ю. Колесник // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2014. – Вип. 35. – С. 477–483. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_35_69. – Назва з екрана.

У статті висвітлено основні етапи, зміст і цілі реформування професійної освіти ФРН, розкрито значення проведених реформ для підвищення якості підготовки фахівців, проаналізовано проблеми, з якими зіткнулась країна, відповідно до завдань Болонського процесу. Доведено, що досвід Німеччини може бути корисним при розробці стратегій реструктуризації державних систем вищої освіти та вищих навчальних закладів для інших європейських країн-учасниць Болонської ініціативи, а також для України, яка стала на шлях системної трансформації вищої освіти.

97. Красуля А. В. Перспективи використання досвіду фандрейзингової діяльності державних університетів США у вищій освіті України [Електронний ресурс] / А. В. Красуля // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 1. – С. 17–26. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_1_5. – Назва з екрана.

У статті узагальнено досвід фандрейзингової діяльності державних університетів США та визначено можливості використання стратегій фандрейзингу американської системи вищої освіти в контексті національних

освітніх реформ, культурно-освітньої інтеграції України до світового співтовариства. Розроблено рекомендації щодо використання позитивного американського досвіду на національному, регіональному та інституційному рівнях із виокремленням законодавчого, освітнього, організаційно-педагогічного та методичного аспектів.

98. Кубанов Р. А. Концепції організаційної ефективності – основа європейських стандартів вищої освіти [Електронний ресурс] / Р. А. Кубанов // Педагогічна освіта: теорія і практика. – 2014. – Вип. 17. – С. 70–74. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2014_17_15. – Назва з екрана.

У статті розглянуто концепції організаційної ефективності, прослідковано їх зв'язок з європейськими стандартами вищої освіти. На основі системно-порівняльного аналізу доказано, що у науці є декілька концепцій організаційної ефективності, кожна має певну цінність при оцінці рівня організаційної ефективності вищого навчального закладу як окремої системи. Перша концептуальна група концентрує увагу навколо формулювання й реалізації цілей, друга – навколо питання про обмін ресурсами між системою й навколишнім середовищем, третя група – навколо результативності поведінки організації, четверта – є варіантом системної концепції ефективності. Із часом усі розглянуті концепції організаційної ефективності розвилися далі. У світовій практиці були розроблені системи менеджменту на основі TQM, моделі ділової досконалості EFQM, ISO серії 9000. Визначено, що розбіжність між принципами TQM, системами управління якістю системи ISO 9000 та моделями досконалості EFQM полягає в сферах їхнього застосування. Автор вважає, що як принципи TQM і моделі ділової досконалості EFQM, так і стандарти ISO серії 9000 мають свої переваги. Тому при розробленні інтегрованої системи забезпечення якості вищої освіти доцільно застосувати принципи TQM, моделі ділової досконалості EFQM і ISO серії 9000 у нерозривному взаємозв'язку.

99. Логвиненко Т. О. Вища освіта Данії, Норвегії, Швеції у сучасному європейському вимірі / Т. О. Логвиненко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2014. – Вип. 30. – С. 86–89.

У статті розглядаються інтегративні процеси у вищій освіті європейських країн. Аналіз здійснюється на основі її розвитку у країнах Скандинавії: Швеції, Данії, Норвегії. Розкривається високий рівень функціонування вищої освіти. Провідними тенденціями її розвитку є демократизація, інтернаціоналізація, гуманітаризація, висока якість, реалізація положень Болонської Конвенції. Підкреслюється провідна роль університетів у системі вищої освіти з використанням конкретних прикладів їх діяльності.

100. Луговий В. Стратифікація та стійкість "орбіт" топ-закладів вищої освіти у світі / В. Луговий, О. Слюсаренко, Ж. Таланова // Вища освіта України. – 2014. – № 2. – С. 13–20.

Проаналізовано характеристики світових топ-закладів освіти, які посідали перші 30 рангових місць за рейтингом "Шанхайський" впродовж 2003-2013-го рр. Виявлено стратифікацію та стійкість шести замкнених груп із закладів, що сукупно репрезентують п'ять країн: США, Сполучене Королівство, Швейцарію, Японію, Канаду. Цей перелік завершує нестійка група з чотирьох університетів, які закріпилися в ньому протягом останніх трьох років. У зазначених групах ВНЗ визначено ступінь диференційованості таких індикаторів рейтингу (за 100-бальною шкалою): кількість нобелівських і філдсовських лауреатів серед випускників і викладачів; продуктивність персоналу; кількість високоцитованих дослідників та статей у журналах "Природа" і "Наука"; цитування публікацій. Констатовано, що з ранговою позицією закладу корелює кожен із зазначених рейтингових індикаторів, крім показника публікацій. З'ясовано значне різноманіття 30 найкращих закладів щодо року заснування, кількості студентів на магістерському та докторському освітніх рівнях, а також міжнародних студентів.

101. Мамонтова Н. А. Інтеграційні процеси у сфері вищої освіти європейських країн як відповідь викликам постіндустріального суспільства / Н. А. Мамонтова // Проблеми науки. – 2014. – № 3. – С. 36–41.

Узагальнено характер інтеграційних процесів у сфері вищої освіти країн ЄС. Показано роль інтеграційних процесів у сфері вищої освіти в контексті реалізації постіндустріальної парадигми розвитку суспільства. Обґрунтовано доцільність застосування передового досвіду країн ЄС в українській практиці реалізації політики у сфері розвитку вищої освіти.

102. Мамонтова Н. А. Проблематика впровадження інформаційних технологій у системі вищої освіти ЄС / Н. А. Мамонтова // Проблеми науки. – 2014. – № 1. – С. 36–39.

Показано роль інформаційних технологій у навчальному процесі. Проаналізовано досвід вищих навчальних закладів європейських країн у сфері впровадження інформаційних технологій. Внесено пропозиції з адаптації та застосування вказаного досвіду.

103. Мелінчук Н. В. Сучасна модель університетської освіти Німеччини [Електронний ресурс] / Н. В. Мелінчук // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Серія : Педагогіка. – 2014. – Т. 246, вип. 234. – С. 15–20. – Режим доступу:

[http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped 2014 246 234 4.](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2014_246_234_4) – Назва з екрана.

У статті розглянуто сучасну модель розвитку університетської освіти Німеччини, яка виформовувалась в умовах складних політичних (період НДР та ФРН, об'єднання Німеччини) та соціально-економічних подій. На відміну від НДР, де процес становлення університетів майже не відбувався та все нівелювалось, найбільш активного розвитку та динаміки вища освіта зазнала в період існування ФРН. Вершиною моделі освітньої системи Німеччини є університети. Особливістю сучасної вищої освіти Німеччини є те, що університети мають автономію та широкі повноваження.

104. Миськів Л. Стан та перспективи реформування вищої освіти в Європейському Союзі [Електронний ресурс] / Л. Миськів // Український часопис міжнародного права. – 2013. – № 1. – С. 127–130. – Режим доступу: http://jusintergentes.com.ua/archives/2013/1/Pages%20from89_134-039-042.pdf. – Назва з екрана.

Європейські тенденції розвитку вищої освіти трактують нові підходи до реформування освітянської галузі кожної з країн, яка має на меті стати членом даної спільноти. Підґрунтям для переосмислення стану вищої освіти ЄС став документ, представлений Європейською Комісією у листопаді 2012 року – «Переосмислення освіти» (Rethinking Education), який аргументує необхідність фундаментальних змін в освіті, у тому числі, вищій з акцентом на результат навчання. В дослідженні проаналізовано звіти Європейської комісії та виступи Єврокомісара з освіти, культури, багатомовності та молоді, які надали можливість автору охарактеризувати стан та перспективи реформування вищої освіти в ЄС, окреслити проблемні сфери реалізації стратегії модернізації вищої освіти в Європейському Союзі.

105. Нелін Є. В. Реформування системи державного управління вищою освітою (досвід Італії) [Електронний ресурс] / Є. В. Нелін // Гілея: науковий вісник. – 2014. – Вип. 84. – С. 402–404. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_84_104. – Назва з екрана

Досліджується досвід реформування системи державного управління в галузі вищої освіти в Італії. Вивчаються основні напрями трансформації державної політики у сфері освіти, вивчаються головні проблеми та засоби їх вирішення з погляду перспектив використання цього управлінського досвіду для України.

106. Огієнко О. І. Тенденції реформування вищої освіти Великої Британії в контексті євроінтеграційних процесів [Електронний ресурс] / О. І. Огієнко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні

технології. – 2014. – № 1. – С. 10–19. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_1_4. – Назва з екрана.

У статті розкривається особливості, зміст і шляхи реформування вищої освіти Великої Британії в кінці XX – на початку XXI століття; розглядаються переваги переходу від елітарної до бінарної, а потім до єдиної моделі вищої освіти; визначаються тенденції реформування у контексті створення єдиного європейського освітнього простору (масовість; перехід від елітної моделі вищої освіти, яка була неспроможна забезпечити достатній інтелектуальний рівень суспільства, до бінарної, а потім до єдиної моделі вищої освіти, що орієнтована на потреби ринку праці; посилення контролю та скороченню автономії університетів; підвищення вимог до якості освіти; активна участь у реалізації ідей Болонського процесу, які мають сприяти підвищенню її якості та конкурентоспроможності, формуванню спільного європейського освітнього простору; інтернаціоналізація вищої освіти).

107. Погребняк Н. М. Вища університетська освіта за кордоном: основні моделі, кваліфікації, наукові компетенції [Електронний ресурс] / Н. М. Погребняк // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия «Проблемы педагогики средней и высшей школы». – 2013. – Том 26 (65), № 2. – С. 87–98. – Режим доступу: http://sn-pedagogy.crimea.edu/arhiv/2013/uch_26_2_ped/008pogreb.pdf. – Назва з екрана.

У даній статті автор розглядає основні моделі університетів, кваліфікації, наукові компетенції та сучасний стан розвитку вищої педагогічної освіти та організацію навчального процесу в університетах Європи (Великобританії, Франції, Німеччини, Іспанії, Італії та ін.). Саме питанню розвитку вищої педагогічної освіти в країнах Західної Європи присвячено багато праць як вітчизняних так і зарубіжних науковців, які переконані, що сьогодні в нових соціально-економічних умовах зарубіжна вища школа має певний позитивний досвід та сприяє більш глибокому осмисленню проблем світового освітнього простору, прогнозуванню й оптимізації діяльності системи підготовки педагогічних кадрів за кордоном.

108. Романовський О. О. Державна політика США і Великобританії щодо підтримки розвитку вищої освіти [Електронний ресурс] / О. О. Романовський // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2015. – № 12. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=928>. – Назва з екрана.

Вивчається досвід державної фінансової підтримки вищої освіти США і Великобританії за період із 2004 по 2015 рік. Статтю присвячено дослідженню форм і методів фінансування діяльності відомих американських

і британських університетів. Вивчається стан фінансування провідних університетів США та Великобританії, аналізуються різноманітні джерела фінансової підтримки таких ВНЗ. Розглянуто різні джерела формування фінансових надходжень, інститут ендаументу, проведено порівняння обсягів фінансових ендаументів п'ятнадцяти провідних університетів США і двох відомих британських університетів.

109. Романовський О. О. Державне управління інноваційним розвитком сфери вищої освіти і науки. Досвід США [Електронний ресурс] / О. О. Романовський // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2014. № 4. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=704>. – Назва з екрана.

Визначається сутність інноваційного розвитку сфери вищої освіти в умовах її реформування. Аналізується та узагальнюється поняття "академічного капіталізму" як невід'ємної складової капіталістичної економічної системи. Виявляються історичні закономірності та невідворотність появи, формування і розвитку у США "академічного капіталізму" та "університетської підприємницької діяльності" як нового типу академічного підприємництва й стрімкого поширення ринкових відносин у сфері вищої освіти і науки. Підтверджено визначальну роль держави в управлінні процесами інноваційного розвитку сфери вищої освіти і науки, а також формуванні форм, методів і засобів державного впливу на підприємницьку діяльність у сфері вищої освіти, науки і техніки для створення нормальних умов і стимулювання їх функціонування в середовищі вільної ринкової економіки.

110. Сисоєва С. О. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київський університет ім. Бориса Грінченка. – Рівне : Овід, 2012. – 352 с. – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/9019/1/Sysoieva%20Osvitni%20s.pdf>. – Назва з екрана.

У навчальному посібнику представлено три основні категорії освіти країн Європейського Союзу: формальна, неформальна, інформальна; виокремлено основні параметри структури обов'язкової освіти європейських країн; розглянуто тенденції, що домінують у структурі європейської вищої освіти. Представлено етапи та зміст освіти, види освіти, структуру систем освіти країн Європейського Союзу та її особливості. Визначено рівні освіти, ступеневість освіти та специфіку кваліфікацій, типи вищих навчальних закладів, академічних рівнів та ступенів. Навчальний посібник адресовано магістрантам та викладачам вищих навчальних закладів, слухачам закладів післядипломної педагогічної освіти, вчителям, студентам, всім, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної освіти.

- 111. Соколова І. В. Управління вищою освітою у зарубіжних країнах / І. В. Соколова // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2014. – № 3/4. – С. 98–105.**

Описано основні підходи щодо оцінювання якості освіти в країнах Західної Європи. Окреслено певні аспекти континентальної, атлантичної, східноазійської моделей вищої освіти.

- 112. Товканець С. А. Науково-технічне співробітництво як тенденція в розвитку вищої економічної освіти в європейських країнах [Електронний ресурс] / С. А. Товканець, Г. В. Товканець // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка. – 2014. – Вип. 1. – С. 29–34. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2014_1_8. – Назва з екрана.**

В статті розглядається проблема взаємодії підприємств та вищих навчальних закладів у європейських країнах, що спрямована на формування ефективної підготовки майбутніх фахівців економічної сфери. Обґрунтовано форми співпраці вищих навчальних закладів з підприємствами. Охарактеризовано діяльність науково-технологічних парків в Чехії і Словаччині.

- 113. Філіпова Л. Я. Національні рамки кваліфікацій у європейському просторі вищої освіти: міжнародний досвід і рекомендації [Електронний ресурс] / Л. Я. Філіпова // Вісник Харківської державної академії культури. Серія : Соціальні комунікації. – 2015. – Вип. 47. – С. 80–89. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/haksk_2015_47_11. – Назва з екрана.**

Розглянуто й охарактеризовано основні тенденції розробки національних (НРК) та європейських рамок кваліфікацій (ЄРК). Проаналізовано міжнародний освітній досвід, визначено тенденції розвитку стандартів у галузі вищої освіти окремих країн, які переважно мають національну спрямованість. Описано елементи змістової структури та головне призначення ЄРК, наведено приклади з досвіду країн ЄС щодо впровадження НРК на різних його етапах. Підкреслено значення для української освітньої системи питань відповідності вимогам європейського освітнього співтовариства.

- 114. Чистякова І. Особливості управління європейськими академічними університетськими мережами / І. Чистякова // Порівняльно-педагогічні студії. – 2014. – № 1. – С. 56–60.**

Розглянуто діяльність інноваційних академічних університетських мереж в Європі та особливості управління ними. Розкрито сутність понять "мережування навчальних закладів", "інноваційна освітня мережа", "університетська мережа". Подано класифікацію університетських мереж. Охарактеризовано засади діяльності провідних університетських мереж, зокрема *Europaeum*, *The Coimbra Group*, *Utrecht Network*.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Алексієвець Л. 1
Алексієвець М. 1
Алписбаєва М. 93
Андрущенко В. П. 62
Антонюк Л. Л. 61
Бабій С. 2, 3, 4
Бажал Ю. М. 56
Батракова Т. І. 17
Бацуровська І. В. 5
Березін О. В. 17
Бовсунівська Т. 6
Борисенко Д. 7
Борінштейн Є. Р. 19
Бреус С. В. 57
Бугров В. 86
Бугров В. А. 62
Василькова Н. В. 61
Вахріна О. В. 86
Гаврилюк А. В. 87
Гаращук О. В. 8
Гладченко М. 88
Гожик А. 86
Головко Н. В. 58
Гонта О. І. 29
Гончарук О. 32
Грищенко І. М. 9
Губерський Л. В. 62
Давиденко Г. В. 89
Давидов П. 59
Дебич М. 10, 90
Демченко О. П. 29
Денисенко М. П. 37
Дербенцев В. Д. 38
Денежніков С. С. 60
Джалладова І. А. 38
Драч І. 11
Дупак Н. В. 91
Дьякон А. А. 29
Жданова К. 86
Жорнова О. І. 12
Заріцька В. М. 13
Зарубінська І. 86
Захарченко В. 86

Заяць Л. 92
Здіорук С. І. 28
Іванченко С. І. 26
Ільницький Д. 63
Ільницький Д. О. 61
Іщенко А. Ю. 64
Каланова Ш. 93
Калашнікова С. 85
Каленюк І. С. 29
Качкуркіна Є. Ю. 16
Кльов М. В. 65
Коваленко О. М. 95
Ковальова С. 18
Колесник М. Ю. 96
Кондрусєва В. М. 19
Корсун В. Ф. 79
Красуля А. В. 97
Кремень В. Г. 62
Кривоногова І. Г. 20
Кристочук Т. Є. 110
Кубанов Р. А. 98
Кузікова С. Б. 14, 15
Кулініч О. О. 21
Курбатов С. 66
Курбатов С. В. 62, 67
Куценко В. І. 8
Логвиненко Т. О. 99
Луговий В. 85, 100
Лукащук В. І. 22
Лук'яненко Д. Г. 61
Магута О. В. 23
Майковська В. І. 24
Макаренко Ю. П. 17
Малахова Ж. Д. 17
Мамонтова Н. А. 101, 102
Матвейчук Л. О. 17
Мелінчук Н. В. 103
Мельникова О. В. 25
Миськів Л. 104
Мігус І. П. 37
Мудрак В. І. 27
Нелін Є. В. 105
Ніколаєнко С. 68
Овчаренко А. В. 16
Огієнко О. І. 14, 15, 106

Павленко А. Ф. 61
Пакулін С. Л. 30
Петрова І. Л. 31
Петрунько О. В. 26
Пилипенко В. 32
Пірус В. О. 69
Плющ О. М. 27
Погребняк Н. М. 107
Подимова Л. А. 34
Полушенко В. А. 81
Помінова І. І. 33
Похресник А. 35
Почтовюк А. Б. 36
Ревак І. О. 39
Романовська О. 70
Романовська О. О. 40
Романовська Ю. 70
Романовська Ю. Ю. 40
Романовський О. 70
Романовський О. О. 40, 71, 72, 73, 74, 108, 109
Романюк Ю. Г. 26
Ручинська Н. С. 5
Сакун А. В. 41
Сало А. В. 42, 43
Сбруєва А. 75
Сбруєва А. А. 14, 15
Сергійчук Г. М. 26
Сисоєва С. О. 110
Слободянюк С. М. 76
Слюсаренко О. 85, 100
Соколова І. В. 111
Сущенко Л. О. 45
Таланова Ж. 85, 100
Тараненко А. Д. 16
Терентьєва Н. О. 44
Тішков Б. О. 38
Товканець Г. В. 112
Товканець С. А. 112
Федоренко В. Г. 46, 77
Федулова Л. І. 46, 77
Філіпенко А. С. 62
Філіпова Л. Я. 113
Фролов П. Д. 26
Хмелевська О. М. 47
Хомерікі О. А. 48, 78

Цибульов П. М. 79
Цимбал Л. І. 29
Череп А. В. 16, 52
Чистякова І. 114
Чухрай Н. І. 80
Шарапов О. Д. 38
Шатоха В. І. 81
Шевченко Л. С. 82
Шевченко Н. В. 49
Шевчук А. В. 50, 83
Шевчук Л. Т. 83
Шелюк Л. 51
Шишкіна М. П. 84
Шмиголь Н. М. 16
Щербина-Яковлева О. Ю. 14, 15
Яковенко Л. І. 53
Янісів Ю. 54
Янковий В. 55
Дуакон А. 94
Kalenyuk I. 94